І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. в Ню Йорку: BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 166. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го ВЕРЕСНЯ 1967. ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 13, 1967 No. 166. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Вівторок, 12 вересня, 1967

В АМЕРИЦІ

260 ЕКОНОМІСТІВ ДОМАГАЮТЬСЯ збільшити податки. Три визначні економісти: Волтер Г. Геллер із Міннесотського університету, Джордж Л. Бах із Стенфордського університету та Джордж А. Печмен — директор економічних студій в Інституті Брукінґса випрацювали заяву, яку підписали 260 економістів, і яку вислано до Палатної Комісії Способів і Засобів та до Сенатської Фінансової Комісії, домагаючися, щоб Конґрес негайно схвалив збільшення прибуткових податків, щоб спинити тиск інфляції. Ці економісти не вимагають зменшення федеральних видатків, як це робили представники господарського життя, які рекомендували збільшити податки.

БІОСАТЕЛІТ 2 ВИКОНАВ НА 71.2 ВІДСОТКА своє завдання, хоч кружляв по космосі на 24 години коротше, ніж йому було призначено науковцями. Цей сателіт випустили були з Кейпу Кеннеді на Флориді в четвер 7-го вересня ввечорі. Кабінку з інсектами треба було вчасніше спустити на Землю внаслідок комунікаційної помилки та тому, що неминучий тропікальний шторм змушував скоротити кружляння сателіта в районі невагомости. Ціллю цього сателіта було дослідити, який вплив має невагомість і радіяція на такі комахи, як оси, мухи на овочах і жучки та рослини, пліснь і жаб'ячі яйця.

РОМНІ ПОЧАВ ПОЇЗДКУ ДО 17-ОХ МІСТ в 12-ох стейтах, щоб на власні очі побачити занедбані дільниці великих міст та вивчити цю проблему, яка спричинилась цього літа міжрасове заворушення. Свою поїздку Ромні почне від найбільшого міста в своєму мишиґенському стейті, від Дітройту, де в липні ц.р. під час расових заворушень згинули 43 особи. Ромні назвав свою поїздку „неполітичною", але в дійсності він потребує політичної підтримки, бо дещо скомпромітувався заявою про те, що йому не сказали правди про В'єтнам, коли він в 1965-му році відвідував ту східно - азійську країну. За цю заяву ганили Ромні не лише демократи, але й деякі республіканці.

ПРОКУРАТОР ДЖІМ ГАРРІСОН твердить, що в змові вбити президента Кеннеді брали участь аж 7 змовників. Такий погляд на вбивство Кеннеді в листопаді 1963-го року висловив луїзіянський прокуратор в інтерв'ю, надрукованім в жовтневім числі маґазину „Плейбой", що саме тепер появилося. Давніше він твердив, що в змові брали участь принаймні три особи, пізніше подав, що їх було п'ять, а тепер заявляє, що це була семиособова дружина, в якій були члени протикастрової організації. Ґаррісон твердить, що до президента Кеннеді стріляли принаймні дві особи з різних місць. Комісія Воррена звітує, що вбив Кеннеді Гарві Лі Освалд.

БІЛЬШІСТЬ ГУБЕРНАТОРІВ із південних стейтів погоджується в тому, що популярність президента Джансона в їхніх стейтах значно зменшилася. Вони кажуть, що популярність Джансона зменшилася також і в інших стейтах цієї країни. Але ці губернатори неоднозгідні щодо того, який вплив на популярність Джансона матиме кандидат третьої партії, яким має бути колишній алабамський губернатор Джордж С. Воллес. Одні губернатори твердять, що Воллес здобуде південні стейти і пошкодить Джансонові, інші гадають, що Воллес здобуде голоси консервативних виборців і вможливить Джансонові перемогти республіканського кандидата в південних стейтах.

У СВІТІ

ПАПА ПАВЛО VI ПОРУЧАВ молитися за тих голів держав, які в добрих замірах, з увагою на світовий мир, виїздять до чужих країн. Це була виразна алюзія до подорожі президента де Ґолля до Польщі та візиту італійського президента Джузеппе Сараґата у подорож до різних столиць світу. Папа виголосив ту коротку промову в минулу неділю, з вікна свого помешкання у Ватиканському палаці. Голос Папи був ще дуже слабий внаслідок його недуги.

НОВИЙ ГОЛОВА КОНСЕРВАТИВНОЇ ПАРТІЇ В КАНАДІ РОБЕРТ ЛОРН СТЕНФІЛД заявив, що „антиамериканізм" канадійців подобає на дитячі іграшки. Він твердить, що острах канадійців проти „поневолення" Канади американським капіталом — не поважний, бо канадійський уряд має всі можливості контролювати той капітал. Попередній голова Консервативної партії Джан Діфенбейкер мав марку „антиамериканця" і за часів свого прем'єрства був у холодних взаєминах з тодішнім президентом Кеннеді.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ ВПЕРШЕ ЗААТАКУВАЛИ у Північному В'єтнамі третій тамошній найбільший Порт Гайфонґу не був до цього часу ні разу бомбардова- Порт Гайфонґу не був до цього часу ні разу бомбардований. Не відомо, чи під час бомбардування порту Гамфа були в ньому чужинецькі кораблі і які саме. — Біля військової бази в Контісмі, зараз на південь від здемілітаризованої зони, полк морської піхоти звів бій з кругло 600 вояками північно-в'єтнамської армії. — Військо ЗДА у В'єтнамі в жалобі після смерти на бойовищі католицького військового капеляна Вінсента Каподанно, який згинув під час молитви над одним убитим вояком.

НОВООБРАНИЙ ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ НГУЄН ВАН ТІЄ ПОТВЕРДИВ, що він запропонує офіційно президентові Північного В'єтнаму Го Чі Мінові або його прем'єрові безпосередню зустріч та однотижневу перерву в бомбардуванні Північного В'єтнаму. Тіє твердить, що дотеперішніх негативних заяв Північного В'єтнаму не слід вважати за остаточні.

УРЯД ІЗРАЇЛЮ ЗАЯВИВ ЩЕ РАЗ, що він відкидає всякі посередницькі спроби замирення з арабськими сусідами, якщо ті спроби не доведуть до безпосередніх ізраїльсько-арабських переговорів. Водночас уряд Ізраїлю засудив заяви окремих своїх членів, які не були раніше схвалені й узгіднені. Це стосується головно заяви військового міністра генерала Моше Даяна, який склав публічно кілька заяв політичного характеру про можливості замирення з Йорданією, про кордони Ізраїлю і т. п.

ДВІ СУПЕРНИЦЬКІ АРАБСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗВЕЛИ завзятий бій на передмісті Адену, британської військово-летунської бази на південному шпилі Арабського півострова. Кожна з тих організацій хоче перейняти владу після того, як Британія відкличе з тієї бази свої війська в наступному році й визнає за обширом Адену, який формально зветься Південно-арабською Федерацією, самостійність. Сотні озброєних арабів брали участь у бою по обох сторонах. Вулиці того передмістя були засіяні трупами.

Конґрес почав працю після 10-денних вакацій

Вашингтон. — 11-го вересня Конґрес почав працю після 10-денної перерви у зв'язку з Днем Праці, коли члени Конґресу мали нагоду почути думку своїх виборців про різні внутрішні й закордонні проблеми. Виборці проти збільшення податків, поки не будуть доповнені теперішні податкові закони. Члени Конґресу будуть діяти в цьому дусі. Конґрес працює вже дев'ятий місяць, але й досі ще невирішені численні законопроекти, які мусять бути схвалені ще на цій сесії. Палата репрезентантів схвалила вже такі законопроекти, які має ще вирішити Сенат: збільшення емеритур соціяльного забезпечення на 12.5 відсотка; сподіваються, що Сенат може збільшити ту висоту, яку схвалила Палата; схвалила 3.4 більйона дол. на допомогу початковому шкільництву; змінила закон про охорону авторських прав; заборонила расову дискримінацію при виборі членів до стейтових і федерального суддівських журі; признaчила 75 мільйонів дол. в 1967/68 році і 300 мільйонів дол. в 1968/69 році на поборювання злочинів в стейтах. Деякі законопроекти схвалив Сенат, і не зробила ще досі цього Палата Репрезентантів: Сенат схвалив деякі зміни в процедурі конґресових комісій; схвалив проект про допомогу вишкільним телевізійним і радіовим програмам; ухвалив проект, щоб до 1972-го року були якнайменші різниці щодо числа населення між окремими виборчими округами.

Сорвеєр 5 аналізує склад поверхні Місяця

Пасадена, Каліфорнія. — Випущений в п'ятницю 8-го вересня з Кейпу Кеннеді на Флориді космічний корабель Сорвеєр 5 осів згідно з пляном на Місяці в неділю 10-го вересня і 11-го вересня почав за допомогою окремих влаштувань досліджувати склад поверхні Місяця, щоб про це знали американські астронавти, які мають летіти на Місяць коло 1970-го року. Сорвеєр 5 посилає сигнали й фота на Землю, які вивчають науковці з Джетової лябораторії при Каліфорнійському Технологічному Інституті. Радіоактивна матерія „бомбардус" поверхню Місяця атомовими частинами. В апараті є делікатний прилад, який мірить реакцію на це „бомбардування", і на цій основі вчені пізнають, з чого складається поверхня Місяця.

Шкільний страйк в Ню Йорку триває; не працювали 46,000 вчителів

Ню Йорк. — В першому дні шкільного страйку в Ню Йорку не зголосилися до праці коло 46,000 учителів із всіх 58,000. Також не прийшли до шкіл коло 400,-000 учнів із всіх одного мільйона. Навчання ніби відбувалося, бо прийшла частина вчителів та численні „добровільці", допомагали навчати. Перед школами ходили пікети з написами, що домагаються поліпшення можливостей навчання та збільшення винагороди за вчительську працю. Посадник Линдсей в неділю конферував із представниками вчителів аж до 4-ої години в понеділок вранці ,але ці переговори не довели до порозуміння, бо вчителі домагаються поліпшення платень, кращого за те, яке пропонує місто. В першому дні страйку працювали 11.-662 учителі. Число записаних учнів виносить 1,030.-967.

У Совєтах „реґабілітовано" кримських і надволжанських татар

Москва. — Президія Верховного Совєта прийняла в минулому тижні декрет про реґабілітацію кримських і надволжанських татар, що їх після відвороту німців масово переслідувано й виселено з їхніх прадавніх міст і осель, як „зрадників-колябoрантів". Хоча тексту того декрету ще не оприлюднено, проте газети на землях нового поселення татар подали ту вістку. Татар оправдано від закиду масової „зради" і колябoранства з гітлерівським режимом, але не дозволено їм вернутися на давні їхні місця замешкання на Криму й над Волгою, де вони жили від 13-го сторіччя. Вони мають надалі залишатись в межах „самостійних республік" Казахстанської, Узбецької і Таджинської, де вони мають ніби-то дістати кращі можливості економічного й культурного розвитку.

● **Два канадійці, капітан Лиої Люрме і Віттон Ллойд,** виїхали 31 серпня ц. р. дерев'яним човном із примітивним вітрилом з місцевости Равндстон в Ірляндії до Канади, задумуючи переплисти Атлантійський океан тим шляхом, яким — за переказом — 1.400 років тому, в 6-му сторіччі після нар. Хр., мав його переплисти св. Брендан. Дві перші спроби названих двох канадійців не вдалися, бо сильний вітер, що дув від заходу, загнав їхній, довгий на 22 стопи, човен назад на ірляндський берег.

Президент конферував дві години з грецьким королем Константином

Вашингтон. — Президент Джансон перевів у понеділок 11 вересня ц. р. дві години на нараді з грецьким королем Константином, який прибув до Вашингтону з „неофіційною" візитою. Тому прийняття короля Константина було скромне, без такої паради, з якою вітається коронованих голів держав. Після тієї наради відбувся в Білому Домі обід з участю президента Джансона, короля Константина, віце-президента Губерта Гомфрі, державного секретаря Діна Раска, секретаря оборони Роберта МекНамари, асистента Президента Волта Ростова й президентського асистента для Близького Сходу Лушіюса Баттла. Король Константин перевів також розмову з членами Сенатської Комісії для закордонних справ. Не видано комунікату про ці наради, але преса запевняє, що король Константин інформував Президента і сенаторів про внутрішню ситуацію у Греції, де від квітня цього року править військова хунта з припиненням конституції і виключенням парламентарно - демократичного устрою. Той переворот спричинив погіршення греко - американських відносин і керівні кола ЗДА наполягають на відновлення демократичного ладу у Греції. У зв'язку з цим стоїть питання дальших — покищо припинених — американських військових достав для Греції. Перед Білим Домом зібралось під час відвідин 26-річного короля Константина коло 100 греків із відомою артисткою Меркурі у проводі, які демонстрували проти теперішнього військового режиму у Греції, який — між іншим — позбавив Меліну Меркурі її грецького громадянства.

На кордоні Індії і Комуністичного Китаю прийшло до нової стрілянини

Ню Делі. — В понеділок 11 вересня ц. р. відбувався гарматний і скорострільний поєдинок між індійськими і комуністичними китайськими військами, стаціонованими обабіч високогірського кордону в Сіккімі. Ця маленька гімалайська країна територією несповна 3.-000 кв. миль і з населенням коло 200,000 осіб, знаходиться під протекторатом Індії, яка й береже її кордони від сторони Тибету, що його анектував Комуністичний Китай. Індійці твердять, що в цій стрілянині, яку індійський уряд назвав провокацією, згинуло 10 індійських вояків та 30 було ранених. Комуністичний Китай твердить з свого боку, що яких 60 індійських вояків вступили на територію Тибету й відкрили вогонь по китайських вояках, із яких 25 було вбитих або ранених. Індійці відповіли на те що те твердження — проста вигадка. Індійський уряд склав протест на руки китайського шарж д'аффер у Ню Делі. Після наїзду Комуністичного Китаю проти Індії в 1962 році і відкликання після того китайських військ з індійської території, в індійсько-китайській прикордонній подібні „інциденти".

ЦІЄЇ НЕДІЛІ ВІДБУДЕТЬСЯ В НЮ ЙОРКУ ПЕРШЕ ГРОМАДСЬКЕ ЗІБРАННЯ В СПРАВІ СКВУ

Ню Йорк. — Справа першого в історії Світового Конґресу Вільних Українців, що відбудеться в цій світовій метрополії в половині листопада цього року, найживіше цікавить ввесь український загал. Проте, з уваги на скомплікований підготову цього Конґресу, досі подавано про цю підготову тільки „сухі інформації", бо всі програмові матеріяли треба було раніше узгіднювати із передбаченими учасниками Конґресу з 22-х вільних країн українського поселення. Тому, що підготова СКВУ вже завершується, його Організаційна Комісія з осідком в Ню Йорку рішила впродовж найближчих тижнів, які ще залишилися до Конґресу, якнайповніше поінформувати про цей Конґрес нашу громаду, влаштовуючи громадські зібрання по всіх більших наших громадах. Перше таке зібрання відбудеться в самій метрополії Ню Йорку вже цієї неділі, 17-го вересня, о год. 5-ій пополудні у великій залі Українського Народного Дому при 2-ій евеню. Під час зібрання інформуватимуть про стан підготови СКВУ, про його програму та зв'язані з ним імпрези голова Організаційної Комісії Йосип Лисогір, секретар тієї Комісії Ігнат Білинський і мґр Іван Базарко й інші члени Комісії. Вони теж відповідатимуть на запити. Світовий Конґрес Вільних Українців буде великою, справді історичною подією в житті української діяспори, то ж і не диво, що він викликає максимальне зацікавлення. Тому й передбачається масову участь у першому зібранні в справах СКВУ цієї неділі в Ню Йорку.

ПОРТРЕТ ШЕВЧЕНКА В ГОВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В ВАШИНҐТОНІ, Д.К.

ПОРТРЕТИ ОЛДРІДЖА І ШЕВЧЕНКА З МИСТЦЕМ М. ГРИГОРІЄВИМ ПОСЕРЕДИНІ
Перший від ліва — комішенер Донкен, другий — драм артист Френкфорт, який читав „Посланіє", далі ред. Дмитро Корбутяк, який читав доповідь про Шевченка. Третій з права — п. мґр. Кость Варварів, який презентував портрет Шевченка в імені УВАН.

Вашингтон. (юст) — Університет Говарда є одним з п'яти великих університетів у столиці Йому саме цього року минуло століття, бо був він заснований скоро після Громадянської Війни і як прямий наслідок її висліду. Особливий він тим, що признаний головним чином для муринських студентів і з його рядів вийшло чимало відомих муринських провідних осіб. Це найбільший у світі науковий центр муринських вчених і між його 9000 студентами є теж „кольорові" студенти з різних країн світу. Між нечисленними відомо білими професорами, є і професор фармацевтичних наук, д-р Теодор Залуцький. Це в основному приватна інституція, але постійна федеральна допомога, ухвалена Конґресом 1928 року, надає йому теж публічного характеру. При цьому університеті існує відома драматична студія ім. славного негритянського театрального актора Айри Олдріджа, колись приятеля Тараса Шевченка.

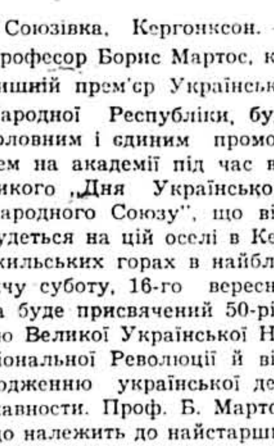
І ось, з нагоди 100-ліття університету і п'ятдесять-ліття смерти Олдріджа, відбулася в університеті Говарда особлива імпреза. Особлива вон тим, що в святкування вплетено і пам'ять Т. Шевченка і портрети обох мистців - приятелів прийнято з великою церемонією для університету. Оба портрети виконав, як копії оригінальних Шевченкових творів, наш відомий мистець Мирослав Грогоріїв. Портрет Олдриджа презентували університетові Вашингтонське Шекспіровське Товариство та Комітет Шекспіровських фестивалів, а портрет Шевченка — Укр. Вільна Академія Наук з ініціятиви місцевого Відділу.

Дня 27 серпня 1967, у великій залі театру Опери Олдріджа на кемпусі університету Говарда відбулася святкова передача портретів. Програму переводив відомий промотор мистецьких імпрез, Петрик Гейз. Патронат обіймала пані Джансон, дружина Президента ЗДА. Комішенер Донкен, один з трьох президентів міста, вітаючи університет, підкреслив значення мистецького досягнення Олдріджа — негра з бідного Гарлему в Ню Йорку на світовій сцені, і його дружнього з другим славним мистцем — Шевченком, у змаганні за волю й рівність людини. Ред. Корбутяк, своєю ефектовною доповіддю про „Тараса Шевченка, мистця і поета волі" — справді зацікавив присутніх і подав їм інформацію про це мало відомого їм поета. Два драматичні мистці читали вибрані, улюблені Олдріджем місця з Шекспіра. Але особливе враження зробив артист Роберт Е. Френкфорт своїм читанням Шевченкового „Посланія" по англійськи. Навіть група українських слухачів приймала це англомовне відтворення такої близької їм поеми, з неабияким признанням.

Після цього, як дві представниці Вашингтонського Шекспіровського Товариства і Комітету Літніх Шекспіровських Фестивалів — відкрили портрет Олдриджа — о. мґр. Кость Варварів, іменем УВАН — відкрив портрет Шевченка під оплески присутніх.

Залю заповнила вибрана публіка з культурно-мистецьких кругів столиці. Між патронами, поданими на програмці, були теж численні члени УВАН, з проф. Архимовичем на чолі. Після самої церемонії продовжувалася зустріч присутніх при закусках, якими господарі університету приймали гостей. Святкування, що з природи речі було влаштоване в честь Олдриджа, стало теж у великій мірі святкуванням нашого поета, хоч у житті Олдриджа був він тільки коротким, хоч хвилюючим інцидентом. Заслуга в тому мистця Мирослава Григоріїва, відомого в Вашингтоні театрального карикатуриста, Місцевого Відділу УВАН та доповідача — ред. Д. Корбутяка.

ПРОФ. БОРИС МАРТОС ПРОМОВЛЯТИМЕ НА ПРИСВЯЧЕНОМУ 50-РІЧЧЮ УНР ДНІ УНСОЮЗУ ЦІЄЇ СУБОТИ НА СОЮЗІВЦІ

Проф. Борис Мартос

Орися Бала

Союзівка, Кергонксон. — Професор Борис Мартос, колишній прем'єр Української Народної Республіки, буде головним і єдиним промовцем на академії під час великого „Дня Українського Народного Союзу", що відбудеться на цій оселі в Кетскильських горах в найближчу суботу, 16-го вересня, та буде присвячений 50-річчю Великої Української Національної Революції й відродження української державности. Проф. Б. Мартос, що належить до найстарших і найвидатніших наших політичних і громадських діячів з небагатьох при житті співтворців та провідників цієї Української Національної Революції, що завершилася створенням Української Народної Республіки 50 років тому. Ще бувши студентом, він тричі сидів у царській тюрмі за участь в Українській Революційній Партії, брав діяльну участь у революції 1905-го року, в 1917-му році був членом Центральної і Малої Ради а в 1919-му році міністром фінансів і смузі раз-враз трапляються головою Ради Міністрів Директорії Української Народної Республіки.

Разом з проф. Б. Мартосом запрошено й інших членів Центральної Ради й Уряду УНР, які живуть в околиці, щоб того дня були гостями УНСоюзу на Союзівці. Академія з нагоди 50-річчя УНР відбудеться після вечері в концертовій залі „Веселки". Її коротка програма почнеться співом американського й українського національних гимнів та, крім промови проф Б. Мартоса, включатиме відчитання уривків Третього Універсалу в українському оригіналі й англійському перекладі та декламацію. Опісля відбудеться концерт з першим виступом на українській сцені солістки ню-йоркської „Мюзік Гол" („Редіо Сіті") Орисі Бали та відомої нашої танцювальної групи Осередку СУМА „Лиман" з Пассейку під мистецьким проводом п. Стеткевича. Після концерту буде забава із традиційним вибором „Міс Союзівки" на 1968-ий рік.

Б. Зорич і В. Дідюк в Канаді, С. Гавриш в ЗДА в організаційних поїздках УНС

Джерзі Сити, Н. Дж. З Головної канцелярії Українського Народного Союзу повідомляють, що у зв'язку з оживленням організаційної праці після вакаційного сезону, 11-го вересня ц. р. виїхали в організаційні поїздки на Захід і Північ Канади директор Канадійської канцелярії УНСоюзу заступник головного предсідника Богдан Зорич, який відвідає важливіші осередки союзо- і громадського життя в провінціях Манітоби, Саскачевану й Альберти, обласний організатор і головний радний Укр. Нар. Союзу Василь Дідюк, завданням якого є відвідати союзові Відділи, положені в північних околицях провінції Торонто й Квебек.

Рівночасно інформується, що обласний організатор й головний радний УНСоюзу Степан Гавриш від 12 вересня 1967 р. відбуває двотижневу організаційну поїздку по Відділах УНСоюзу, положених на терені Питтсбургу та його округи Ціллю поїздки є наладнання й оживлення праці Відділів УНСоюзу, зокрема тих, які об'єдналися завдяки старанням С. Гавриша в часі його поїздки в цю Округу в липні ц. р.

● **В Кейптавні в Південній Африці помер** на 78 р. життя, сер Пол Дюкс, який під час 1-ої світової війни і після большевицького перевороту перебував в Росії, як агент британської розвідки. В цьому характері він вступив також до червоної армії. У своїх звітах він писав про большевицьких верховодів, як людей безсердечних, „із кам'яними серцями", які зробили собі релігію з ненависти.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Де Ґолль у Польщі

Коли французький президент Шарль де Ґолль їхав до Польщі з одностижневими відвідинами, то загальний тон західних коментаторів був такий, що тією візитою де Ґолль хоче скріпити свої взаємини з комуністичним світом. До сформулювання такого погляду чимало причинився факт, що де Ґолль сам католик, — під очевидним натиском польського диктатора Гомулки — виріклся зустрічі з кардиналом Стефаном Вишинським. Деякі часописи пішли так далеко у своїй неприязній оцінці тієї подорожі де Ґолля, що закинули йому неначе солідарність з польським комуністичним режимом — проти інтересів Церкви.

А втім, виступи де Ґолля у Польщі захитали тим первісним враженням. Очевидно, де Ґолль пішов назустріч поглядам усіх поляків, які вважають так звані „відзискані землі" непорушним „табу": тому він раз-у-раз потверджував своє давнє становище, що післявоєнний польський західній кордон на Одрі-Ніссі є і мусить залишитися тривким. Відвідавши колишнє німецьке місто Ґінденбурґ, яке після війни стало польським Забрже, він запевняв, що воно „найбільш польське" — і те саме повторив у Гданську, яке було Данціґом. Але водночас він підкреслив, що поділ Німеччини є „неприродним" і радив залишити проблему об'єднання Німеччини німцям — у порозумінні з „Західньою, Середньою і Східньою Европою". Цим поділом він дипломатично, але виразно відмежував від Совєтського Союзу комуністичні сателітні держави в Середній Европі. Говорячи кількакратно про небезпеку, яку являє для світового миру існування „Двох колосів" — ЗДА і СССР — та дораджуючи польським державним керівникам змінити спосіб думання, прийнятий зразу після другої світової війни, і грати більшу ролю у світовій політиці, він також недвозначно вказував на потребу більшого усамостійнення польської закордонної політики та унезалежнення її від Москви.

Можна сумніватися, чи ті відвідини де Ґолля і виголошені ним у Польщі промови принесуть реальні наслідки. Москва має і матиме сильніший вплив на Гомулку та його прибічників, аніж Париж, і польські комуністи ближчі своїми симпатіями до Вальтера Ульбріхта із Східньої Німеччини, як Кізінґера і Штравса. Також уряд Західньої Німеччини не виречеться передчасно такого атуту, яким був би визнання кордону Одри-Нісси без мирової конференції і перед тим, поки Польща виречеться своєї засадничої політики, наставленої на поділ Німеччини. Все ж, де Ґолль виявив на терені Польщі більше державно - політичної мудрости і такту, аніж зробив це в Монтреалі із своїм контроверзійним окликом про потребу свободи для канадійських французів.

Рабовласницька імперія

Беручи світ з матеріялістичної точки зору, економіка є основою основ земного буття, все ж інше — це надбудови. Тому в „Тезах" до 50-річчя так зв. большевицької революції Москва підкреслила: „Народне господарство Совєтського Союзу це єдиний взаємозв'язаний комплекс, який являється об'єктивною основою дальшого зближення націй". Мова про „народне господарство СССР", як про цілість, що автоматично виключає декляративні проголошення типу „Українська ССР це суверенна держава українського народу". Якщо є суцільне всенародне господарство, то воно має не 15 господарів, а одного. Тому в СССР дедалі тісніша централізація. Тому відбувається процес ліквідації навіть позірно - незалежних так зв. республіканських міністерств і, як відомо, УССР має тепер тільки чотири такі „міністерства", решту ж підтягнено під імперський знак союзно-республіканських.

Перший секретар ЦК компартії найбільш зрусифікованої совєтської азійської республіки Казахстану, Д. Кунаєв, у великій статті в московській „Правді" з 6 вересня, як і личить вірнопідданому, твердить, що „інтереси народів СССР, єдиної совєтської соціялістичної держави, як цілого, вимагають висувати на перший плян загальнодержавні інтереси, боротьби проти всіх залишків національного обмеження, проти любих проявів націоналізму, шовінізму при вирішуванні завдань комуністичного будівництва".

Любити Україну чи Казахстан, рідну мову, культуру — це „національне обмеження". Домагатись права вирішувати самим народом власну долю — це „націоналістичний пережиток". Русифікуватись, переходити на російську мову, кидати свою рідну національну, навіть лише по формі, культуру і йти на службу російській — це називається за совєтською термінологією „прогресивним явищем", „будуванням комунізму". Вставати до схід сонця і кидати працю увечорі — це активне будівництво „комуністичного суспільства". Віддавати Росії свій урожай — це „торжество Ленінської політики".

СОВЄТОЛОГ ІСААК ДОЙЧЕР

Мюнхен. — У серпні, перебуваючи в Римі, відійшов в інший світ Ісаак Дойчер, на 60-му році життя. В українській пресі рідко згадувалося ім'я Дойчера, хоч він у своїх книжках досить часто торкався національного питання в СССР і, зокрема, писав про українську проблему.

І. Дойчер народився в Хшанові біля Кракова в родині рабина. Батько готував його до духовної кар'єри. Молодий Дойчер учився перше в рабинській школі, вивчав талмуд. „Капітал" Карла Маркса, а особливо писання Леніна, що об'явив себе непомильним пророком марксизму, зробили революцію в світогляді молодого Дойчера.

Дойчер пристав до комуністичного руху, був активним у нелегальній Польській комуністичній партії, якийсь час жив у Совєтському Союзі. Однак, уже в 1932 році його виключено з комуністичної партії за критику політики Сталіна.

Ставши поза партією, Дойчер і далі пробував впливати на польських комуністів. 1935 року, коли Сталін звелів засудити на смерть „старих большевиків" — Зінов'єва і Каменєва, Дойчер видав у Польщі книжку, в якій доказав, що обвинувачення проти тих осіб були „шиті білими нитками".

Ця критика викликала проти Дойчера люту ненависть Сталіна і його побратимів. Це тривало майже до смерти Сталіна. 1935 року, коли польські опозиційні комуністи передрукували в Варшаві книжку Дойчера про процес Зінов'єва - Каменєва, винуватців заарештували, і вони сиділи в тюрмах ще й після смерти совєтського диктатора.

На початку війни 1939 р. Дойчерові пощастило вибратися в Англію, де він працював як журналіст і політичний радіокоментатор. Світове ім'я здобув собі Дойчер біографією Л. Троцького в трьох томах. Він написав також біографію Сталіна (1967 р. вийшло друге видання) і збирав матеріяли для життєпису Леніна. 1967 року в Лондоні вийшла книжка Дойчера про Російську Лютневу революцію, що скинула царський режим. („Незакінчена Революція").

У своїх працях Дойчер згадує, що він, описуючи події і людей, хоче забути про свої симпатії й антипатії і прямує до того, щоб виснити, чому та чи інша особа або група перемогла, а друга зазнала поразки. Звичайно, кожний історик повинен описувати події об'єктивно, „боз гніву й упередження" (римський історик Тацит).

Хочу тут показати на фактах, як історикові Дойчерові все ж не пощастило здійснити своїх намірів. Перешкодою була метода, яку засвоїв собі Дойчер замолоду.

Це — метода діялектики, яку розвинув німецький філософ Геґель (помер 1831 року) і яку прийняли соціялістичні теоретики Маркс та Енгельс і багато несоціялістів.

Геґель учив, що в світі відбувається постійна зміна, боротьба, яка нищить попереднє і творить нове. Приклад із людського суспільства: на місце господарства, заснованого на рабській праці, приходить феодальне суспільство. Землевласники наймають селян, що живуть на своїх ґрунтах, але селяни виконують також панщину для поміщиків. З розвитком капіталізму панщинний устрій стає перешкодою для дальшого розвитку. Міщанство, селянство і робітники в містах скидають режим кріпацтва, і твориться капіталістичне суспільство. Розвивається боротьба між капіталістами й пролетарями, яка має створити суспільство на основі свободи, рівности й добробуту.

Геґель твердив, що все, що дійсне, реальне в людському суспільстві, — „розумне", неминуче. Дойчер у своїх книжках про Троцького й Сталіна також дійшов до переконання, що перемога Сталіна була неминучою. Він виясняв помилки Троцького в боротьбі за владу і вказав на вдачу Сталіна, що дала йому перевагу над противниками. Дойчер пише, що ідея „перманентної (невпинної) революції", котру проповідував Троцький, лякала масу членів російської комуністичної партії. Вони після перемоги над своїми противниками в 1921 році хотіли спокою і стабілізації, щоб поживитися плодами тієї перемоги. Для маси комуністів Сталін створив теорію — побудови соціялізму „в одній країні", незалежно від того, чи буде комуністична революція в індустріяльних країнах світу.

Дойчер пробував пояснити жорстоку примусову колективізацію сільського господарства в СССР, що її почав Сталін 1929 р., як необхідну: мовляв, Сталін був „під натиском обставин", бо заможніші селяни не хотіли продавати свого збіжжя державі, і через те мешканцям міст грозив голод!

Це твердження Дойчера зродилося, безперечно, під впливом сталінської пропаганди, яка таким чином хотіла виправдати нищення мільйонів селян.

Дойчер тішився успіхами індустріялізації і навіть еуміншнним успіхами колективізації сільського господарства в СССР: мовляв, за царського режиму в Росії добувалося небагато мільйонів тонн вугілля, а в 1946 р. в СССР цей видобуток досягав 500 мільйонів тонн.

З похвалою писав Дойчер у книжці „Сталін" про „досягнення механізації" сільського господарства в СССР, але випустив з уваги таку „дрібницю" як імпорт мільйонів тонн пшениці в СССР із Канади, Австралії та інших країв в 1964/65 роках, через 35 років після „перемоги" колгоспного ладу.

Дойчер уважає, що Сталін дав вільному світові приклад „плянового господарства" і що в сталінізмі є багато „виховних цінностей". Забув він, що залізниці, пошта, державна горілчана і тютюнова монополія в багатьох державах ще перед

(Закінчення на стор. 5-ій)

М. Мельник

МОДЕРНІ МЕТОДИ І ТРАДИЦІЙНА ПОЛІТИКА

(2)

В „Антології української поезії" (4 томи, Київ 1958 р.), виданій за редакцією М. Рильського і М. Нагнибіди, на ст. 8 1-го тому читаємо: „Це виявилось у багатолітньому русі за возз'єднання з братнім по крові та умовах історичного розвитку російським народом, який знайшов своє вивершення у визвольній війні 1648 - 1654 рр., що увінчалася возз'єднанням України з Росією. Це возз'єднання було, безперечно, прогресивним явищем у житті українського народу. Воно врятувало Україну від поглинення її панською Польщею чи султанською Туреччиною. Воно ввело Україну в склад російської держави, де щодалі більше розпадалася стара февдальна система..."

Ось цитати з „Курсу історії української літературної мови" (Київ 1958): „В радянський період ленінська національна політика Комуністичної партії забезпечила вільний і безперешкодний розвиток усіх національних мов народів Радянського Союзу..." (ст. 7). „Для українських і білоруських земель, що були під владою Литви і Польщі (XIV-XV стол. — М. М.), велике значення мало об'єднання всіх північно-східніх і південно - західніх руських земель Московським князівством. У Московській Русі населення українських і білоруських земель завжди бачило свого союзника, помічника і оборонця в його боротьбі проти литовсько - польського февдального гноблення і проти татаро - турецьких зовоювників" (ст. 43).

В „Історія української радянської літератури" (АН УРСР, Київ 1964), цитуючи тези про 300-річчя возз'єднання України, упорядники твердять, що Т. Шевченко „шлях до визволення українського народу... бачив на самперед у революційному єднанні всіх слов'янських народів з російським народом. Шевченко був непримиренним борцем проти українського буржуазного націоналізму і лібералізму... Однією з найславніших традицій, заповіданих клясиками, є традиція братерства і єдности російського та українського народів і їх культур" (ст. 11).

Два цитати з книжки „Українські народні та історичні пісні" (Київ, 1955): „В цих народно-поетичних творах знайшли відображення події вітчизняної історії, характер українського народу, його працьовитість, безмежна відданість батьківщині, волелюбність, мужність і стійкість у боротьбі проти соціяльного і національного гніту, вірність братньому союзові і нерозривній дружбі з великим російським народом і всіма народами нашої Вітчизни" (ст. 6). „Розвивалось під благотворним впливом російської революційної демократії і користуючись її постійною підтримкою..." (ст. 11).

Навіть у „Сучасних українських байках" (Київ 1962) читаємо:

З'являються й до нас
Пани з-за океану,
Їдять за трьох дурних
Вареники й сметану,
А далі—мерзопакісні писаки
Про наш чудовий край
Пускають брехні всякі.
Що ж ми доводим
Байкою цією? —
Свиня завжди
Лишається свинею.

У збірнику, присвяченому приєднанню українських західніх земель, під малюнком, на якому українська дівчина передає альбом Верховній Раді СССР, написано: „Спасибі великому російському народові за наше визволення!"

І нарешті цитата із вступу до „Географія Української РСР" для 8-ої кляси" (Київ, 1965): „У боротьбі з ворогами в політичному житті, господарському будівництві і розвитку національної культури українському народові завжди подавали братерську допомогу великий російський народ та інші народи нашої Батьківщини. Збулися слова В. І. Леніна: „При єдиній дії пролетарів великоруських і українських вільна Україна можлива, без такої єдности про неї не може бути й мови".

Проти цієї модерної техніки поневолення йшов спротив від самого початку. Йде він і тепер. Спротив цей виходив не тільки від правих середовищ, але й від українських комуністів. Згадаймо тільки боротьбистів, укапістів, такі прізвища, як Скрипник, Шахрай, Лапчинський, Шумський, Волобуєв, Хвильовий та багато, багато інших.

Під сучасну пору розміри опору проти русифікації засвідчені деякими потягненнями режиму, подиктованими можливістю російсько-китайського конфлікту. Згадаю тільки чотири факти.

Якийсь час появляються в українській пресі звідомлення про те, як українці на зеленому Клину та в інших місцях за Уралом затримують свою мову, звичаї і любов до рідного краю. Виходить, що треба їх проти китайців боронити.

На 5-му З'їзді Спілки Письменників України в листопаді 1966 р. можна було безкарно вдарити по політиці „злиття мов і культур".

Недавно, коли велися політичні процеси проти українських літераторів, не тільки гурти людей збиралися під судовими будинками, але й цілий ряд письменників, науковців та мистців писали петиції про звільнення оскаржених. Робили вони це, ризикуючи не лише своєю кар'єрою, а й життям, бо ніхто із них не певний, що завтра ситуація радикально не зміниться.

Врешті, в „Українському Історичному Журналі" появилась дискусійна стаття, яка в першій будь-якій дотеперішній сомнівний... без ніяких „але" таврує російський імперіялізм царських часів у всіх його видах, включно з політикою шкільництва та еко-

(Закінчення на стор. 5-ій)

Леся Лисак

САЛЮТ РІДНОМУ ВІЙСЬКОВІ

Сто і кілька у двох рядах наструнко перед командою стояли. Сто і кілька після польової Служби Божої перед дерев'яною церквою. Над ними недільний ранок, соняшна ясність і вітер, що пахнув травою і віттям дерев.

Коли б репортаж - звідомлення для газетних шпальт писати, тоді треба було б зразу сказати: „Десятий З'їзд Братства колишніх Вояків І Української Дивізії УНА". Подати дату, місце і розказати, що і як відбулося. Але це — не репортаж.

Коли у недільний ранок на ці два ряди мужів дивитися, тоді інші, не журналістичні, думки снуються. Думки ці у газетні шпальти не вмістились би. Вони далі, як газетні шпальти йдуть, далі, як кордони, навіть далі, як спогади. Думки — це зворушеність. Але не та меланхолійна, засумована зворушеність, що послаблює. Вона зовсім інша. Вона ясна, як сонце недільного ранку над двома виструнченими рядами. Вона міцна. Вона приносить силу.

Це — думки про наше військо. Ті, що у двох рядах стоять — тільки мала частинка його. Неначе пригадка, що без війська народові не бути.

У них посріблені чуприни. Про молодість уже не говориться. Молодість — це ніби згадка. У газетному репортажі було б слово „колишні". У недільний ранок про „колишність" не думається. У недільний ранок очі бачать вояків. Вояків у мундурах.

... Про цей їхній мундур, тих, що наструнко стоять, уже стільки було сказано й написано. Томи розмов, дискусій, полеміки вже можна було б скласти. Про слушність і про неслушність, про конечність і про абсурд. За і проти. Так, як це буває завжди, коли справи не вигрaно. Тоді напливає повінь сумнівів. Але коли б вони були виграли справу — чи хтось питав би, у яких мундурах вони йшли? Ох, ні — переможцям тільки похвальних пісень співають. Переможцям — тільки салют.

Та як із салютом-пошаною для тих, що вперед ішли, але дійти не змогли? Чи не здається, що й невдачі треба вміти з гідністю приймати? Адже невдачі ломлять тільки слабих. Сильних вони скріплюють. Невже ж хтось хоче, хтось має право бути слабим?

У репортажі було б сказано, що вони пішли на Могилу скласти вінок. Для відзначення п'ятидесятиліття відновлення України й Війська та двадцятип'ятиліття зорганізування Української Повстанської Армії. Так треба було б сказати у репортажі — і, можливо, воно звучало б сухо. Формалістично. У нас багато всяких відзначень та святкувань. Та у недільний ранок, у соняшній ясності відчувається не формальність святкувань, а стукіт живих сердець. На прапори дивишся, на команду, на вояків — і чуєш, що це нарід живе. Нарід, що ніколи стільки могил, а він все ще живий. І ця думка ясністю вас огортає.

Так, вояки ступають біля могили. Але це не похоронний спів, не безнадійне голосіння. Вслухайтеся у вояцьку пісню біля Могили. Вона — це салют тим, що на стійці впали. І враз з тим — заклик, щоб нові вояки на стійці стали. Це — наказ. Наказ для живих. Не всі ж бо вояки поснули у могилах. Нові підростають, нові, молоді на зміну мусять прийти. Народові ж не бути без війська.

Коли б так у репортажі сказати, подумав би хтось, читаючи: "Романтика. У нас багато романтики. Мрійництва. Треба реально думати".

... Але хто спробує провести межу між „романтикою" і „реальністю" у вояка? Де вона, та межа, коли він у наступ іде? Де розмежовувалась романтика з реальністю у всіх тих, що за волю України боролися?

Вітер посріблені чуприни розвіває. Чи хтось з них ще сподівається вдягнути мундур? Ще раз не „колишнім", а дійсним вояком бути?

Можливо, деякі мрії видаються надто сміливими. Можливо, багато мрій ніколи не здійсняться. Але у цих з посрібленими чупринами є сини. У тих синів будуть сини. Є і буде віра, що буде військо. Наше військо, не рідне. Те, чого ми хочемо, за дипломатичними столами не роздасться. Його треба силою здобувати.

А сила — це військо.

... Пахне трава біля могили. Так само пахне, як на своїй землі, вдома. Сонце, мабуть, для них так само сяє. Зникає віддаль. Вони там — і ми тут —єдині. І від цього почуття стає радісно. Віра сама приходить. Ясна, міцна, нічим не закаламучена віра. Віра в те, що військо колись таки переможе.

Прекрасний ранок. Ясний, радісний. Ранок і вітер заслухалися у голос трембіти, що несеться з-над Могили. На ступенях легінь на коліно приляк — трембіта до св. Юрія молиться. Святого Юрія — патрона всіх українських вояків, усіх, що були, є і будуть.

Не можна не повірити у силу цієї молитви. Вона, ця молитва, завжди у душах наших, чи знаємо про це, чи ні. Вона сама приходить. Народові не бути без війська...

Коли б репортаж писати, сказати б треба: „Добре, що З'їзд відбувся. Ко людям такі пригадки треба. Звичайні дні роблять нас звичайними, збайдужілими". Ми тільки люди — нам таки треба пригадувати... бо ми тільки люди.

У недільний ранок серце своєму військові салют шле. Військові рідному, тому, що було — і тому, що буде...

● Генеральний директор уряду здоров'я в Еспанії, д-р Ґарсія Оркосі, виступив гостро проти штучної контролі народин, пропагованої в різних краях світу. Він твердить, що за тією пропагандою на справді стоять фабрики відповідних ліків, особливо „модних" пігулок, що мають протидіяти вагітності.

Михайло Данилюк

ПОВСТАНСЬКИЙ ЗАПИСНИК

(52)

Колона німецьких жандармів їздила по повіті, щоб продемонструвати перед населенням свою владу і силу. Кілька авт відлучились і поїхали попри Молотьків. Десь там, на хуторах, сиділи хлопці Яворенка. Вони висипали кілька черг по автах і розбіглись, а кілька попрямували в село. Двоє з них вилізло на дзвіницю і звідтіль також дали кілька пострілів. Німецькі авта завернули, а за короткий час прибула ціла колона авт з жандармами і СС'ами.

Молотьків обступили три сотні німців. Всковичнивши поміж перші хати, вони зразу ж їх підпалили, а людей, що не вспіли втекти — тут же на місці вистріляли. У селі зчинилась паніка. Але втікати було нікуди.

Кільце німців звужувалось. Ідучи до центру села, вони стріляли без розбору старих, малих, жінок, навіть собак, що кидалися в обороні своїх господарів. Дехто таки втік городами та садками поза село. Решту ж недостріляних німці зігнали під церкву і тут, разом із священиком, прот. Юхновським, розстріляли. Тим самим прот. Юхновським, якого дві красуні-доньки, Ніна і Зінаїда, були відомі всім у Крем'янці ще з гімназії. Доньок у той час тут вже не було: виїхали десь на Полісся.

Коли німці від'їхали, із сусідніх сіл позбігались люди збирати трупи і недостріляних. Пробували ще гасити деякі хати, але для кого гасити? Село було вимордуване. Разом із важкораненими, які й так померли за кілька день — нарахували чотириста тридцять трупів...

Ховали їх у братських могилах якраз тоді, як дощ гасив недогарки хат. Вони куріли важким, сірим димом, що закрив собою від світу обгорілі коміни, біль, зойк і смерть, яка розташувалася в свіжих могилах за селом...

Перша масова жертва Крем'янеччини — жінки, старці і немовлята — упала, скошена автоматом західньої культури, впала скривавлена з рук модерного гота, який промощував собі шлях до „лебенсравму". Йому потрібний життьовий простір, і то обов'язково коштом смерти наших людей. Це вже не той хитрий німець, що „на Січі картопельку садить", а той, що сіє пожежі, кров і смерть.

І люди це знали.

∴

Тими днями відбув Блакитний бойову відправу районових командантів. Він якраз повернувся з табору Хрона і привіз не тільки найновіші вісті, але й правдиві пояснення багатьох чуток, що ходили по терені. Близькі райони з Вихором і Залізняком знали чимало, але дальші не мали докладніших інформацій. Крім того — треба було міркувати над дальшим ходом справ. Також вибрати хлопців з терену для четвертої сотні загону Хрона.

Нараду відбули по цей бік вишневецького шляху, у затишній балці, недалеко Шпиколос. Прибули всі команданти із своїми помічниками, приїхав на тачанці Граба Блакитний в мундирі забитого німецького офіцера. Тріска прибув з відділом кінноти і розставив по горбах патрулі.

Ще перед обговоренням ділових справ Блакитний довідався чимало нового.

Великодні свята мали свої усміхи, але мали й свої тіні, а навіть болючі і трагічні події. Передусім виявилось, що, не зважаючи на всю стихію і патос боротьби, таки потрібно більше планування і більше знання військового мистецтва. Доказом цього була виправа наших хлопців об'єднаними лавами на казарми в Білокриниці. Ініціятива належала Блакитному, він її обговорив з Круком, і Хронові та Каменеві дано завдання приготувати напад.

Блакитний поїхав на Шумськ, а саму акцію очолив Крук, маючи до розпорядження загін Хрона і Каменя. Черник з Дубенщини не прийшов з допомогою. Вихор кинув кілька боївок, але не вспів зібрати більше, бо Крукові дуже спішилося. Пішли під Білокриницю, але німці вже знали про те, що наші йдуть, і виставили патрулі з трьома панцерними автами. Наші трохи „попухкали" і завернули назад у ліс. Сил і підготови було замало. Блакитний з Круком мало не посварилися, але вкінці вирішили все одно зорганізувати напад більшими силами і пустити казарми з димом. Черник уже клявся, що поможе.

Гірше було під самий Великдень. У Великодню суботу, 24 квітня, сталася велика трагедія на Дубенщині. Згинули брати Панасюки. Один із них — Ворон, військовий комендант Дубенщини, а другий — повітовий організаційний провідник.

Вони їздили десь у терен, а на свята повернулись додому, у Вербу. Поляки зробили на них донос уже, мабуть, раніше, бо жандарми вичікували їх повороту. Хлопці якраз милися з дороги біля криниці на подвір'ї, як наскочили жандарми з польськими шуцманами, обточили хутір, і несподівано їх схопили. Ворон кинувся був до стодоли, де мав автомата, але жандарм його ударив прикладом по голові.

Мати благала жандармів „убийте мене, але пустіть моїх соколів"... Жандарми виконали лише першу половину її прохання: розстріляли її разом із синами тут же на їх власному подвір'ї... Тіла наказали не ховати, щоб так і лежали цілі свята.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1967 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

5.

Звіт головного редактора Антона Драгана

(продовження)

Щоденник

Наші публікації самі за себе говорять та є самі за себе найкращим звітом. Звітуючи тільки коротко за період від конвенції по сьогодні, згадати б, що згідно з побажаннями конвенції та нашою обіцянкою, відновлено періодичне щомісячне видання літературно-мистецького додатку та додано нові, періодичні і неперіодичні сторінки. Покладено ще більший натиск на публікацію українських матеріялів, розбудовуючи рубрики „Українці у вільному світі" та „На нашій не своїй землі". Більше ніж будь-коли віддається уваги українській проблематиці та справам з нею зв'язаних. Я і в минулому, так і в звітному періоді, публікації УНС мали „хрестоносний" характер, включаючись, або й ініціюючи різні кампанії, включно з акцією придбання фондів на Український Університет в Римі. Думаю, що не було ані одної нашої більшої краєвої акції, в яку наші публікації активно не включилися б і їх активно не піддержали. Це відноситься і до запляннованого на листопад цього року Світового Конґресу Вільних Українців. Очевидно, що головну і всецілу увагу мали, як завжди, акції УНСоюзу, зокрема його організаційні кампанії.

Якщо наші видання бодай в якійсь мірі виконували в звітовому часі свою повинність і свою ролю, то це треба завдячувати — крім тих сприятливих передомов, що їх дає їм УНСоюз — її відданим і висококваліфікованим працівникам в редакції, адміністрації і друкарні. У звітовому часі не було більших змін у персональному складі. В самій редакції, на місце ред. Тарнавського, який відійшов, повернувся до праці знову ред. Леонід Полтава. Разом із такими вже ветеранами в нашій редакції , як В'ячеслав Давиденко, Іван Кедрин-Рудницький, Богдан Кравців та д-р Лука Луців, із членами редакції спортовим редактором в особі заступника головного предсідника і керівника рекордового відділу Володимира Сохана, фейлетоніста Івана Керницького-Ікера та трьома десятками постійних кореспондентів і сотнями принагідних дописувачів, вони кожного дня вкладають в цю газету своє знання, свій досвід та своє серце і душу. Це саме робить редактор англомоного „Українського Тижневика" Зенон Снилик із своїми постійними співробітниками-дописувачами проф. Кларенсом Меннінґом, Олегом Звадюком, панею Галиною Сміндак, Мартою Бачинською та іншими, як і редактори „Веселки" проф. Володимир Барагура, проф. Роман Завадович і ред. Богдан Гошовський і хні співробітники. Із новіших наших співробітників окремо згадати б нашого головного радного д-ра Михайла Данилюка, що свою лікарську практику з успіхом поширив через „Свободу" на наші суспільні недомагання, та нашого нового хронікаря з Торонта, головного радного Василя Дідюка. Із великим знанням свого діла та повною

Люба Лапичак — Анатоль Домарацький

відданістю і видатністю працюють наша адміністрація з пані Любою Лапичак на чолі, наша друкарня з Анатолем Домарацьким у проводі та наша експедиція з Володимиром Назаревичем. Очевидно, що ми маємо у в-ві і свої більші і менші проблеми, але їх поступово розв'язуємо.

Окремі короткі звіти редактора „Укранського Тижневика" Зенона Снилика і редактора „Веселки" проф. Вол. Барагури залучені до цього звіту.

„The Ukrainian Weekly"
(Звіт ред. Зенона Снилика)

It is said that the efficacy of a newspaper lies in its ability to publish continuously with the widest possible coverage of events as they occur in society.

The Ukrainian Weekly can proudly aver the maxim by offering as evidence its performance and service rendered continuously and diversely to both its publisher, the Ukrainian National Association, and to the Ukrainian community as a whole.

Little has changed since the last report which I had filed on the eve of UNA's 26th Convention last year in Chicago. This means that while stability and systematization have been attained, little progress has been made with regard to to proposals which I had made in the said report.

Among noticeable improvements I would list the constantly growing interest in The Ukrainian Weekly on the part of readers, particularly those of the younger generation. The interest is reflected in articles submitted for publication, the flow of news, greater utilization of our publication for dissemination of information on youth activity, and the like. Consequently, a greater demand is placed on The Ukrainian Weekly to provide timely and thorough service while continuing to be spokesman for a broad cross section of our growing community.

Except for greater exertion on the part The Weekly's one-man staff and a great deal of concern shown by the Editor-in-Chief and UNA's Supreme Executive Officers, little else has been done to meet the wholly encouraging demands placed upon us. In this sense, lack of change, tantamount with lack of improvement, is quite discouraging. The Convention's rejection of the proposed increase in subscription rates leaves all of our plans hanging in the air. Lack of additional budgetary allowances preclude all possibilities of expansion. By the same token, my repeated pleas for addition of at least another staff member have fallen on deaf ears. I repeat once again, the assumption that "The Ukrainian Weekly can make progress as a one-man operation appears unfeasable and unrealistic in the light of immediate and future needs of our organization and our community.

I am looking forward to the opportunity to meet at long last with other members of the special Ukrainian Weekly Committee created two years ago, and to discuss all problems relating to our periodical.

As in previous years, The Ukrainian Weekly continues to avail itself of services by the following permanent contributors: Prof. Clarence Manning, Oleh Zwadiuk, as well as Mrs. Helen P. Smindak, George Pankrath and Mrs. Marta Baczynsky who is the newest of our writer-reporters.

The loss of our long-time UNA columnist, the late Theodore Lutwiniak, has been as painful to us as it has to the UNA. It may take some time before we find adequate replacement for his incomparably expert contributions on UNA affairs in The Weekly.

The departure of Miss Oksana Dragan in December of last year has deprived me of the only "back-up man" in The Weekly. Although primarily preoccupied with preparation of script for the second volume of "Ukraine: A Concise Encyclopaedia," "Miss Dragan was always ready to help in both editorial and technical capacity.

A problem that is common to virtually all Ukrainian newspapers in this and other countries of the free world is our inability to engage the services of younger journalists. An increasing number of young Ukrainian journalists are completing studies at American schools of journalism, yet none of them are willing or able to join the staffs of our newspapers. If the future of our publications is to be assured, an effort must be made to induce these professional men and women into joining our ranks. The Ukrainian Weekly, by far the leading publication in its field, should pave the way in this effort.

Without fear of employing cliches, I feel obliged to acknowledge the cooperation in my at times frustratingly overtaxing work of UNA Executive Committee officers, the editors of Svoboda, the employees of our administrative and printing staffs, as well as countless readers who have contributed occasionally to The Ukrainian Weekly.

In concluding this brief report may I voice hope that The Ukrainian Weekly will avail itself of the attention and the good judgement of the entire Supreme Assembly as it meets to discuss the myriad problems relating to our organization and to our entire community of Ukrainians on both sides of the Iron Curtain.

ZENON SNYLYK, Editor
The Ukrainian Weekly

„Веселка"
(Звіт ред. Володимира Барагури)

Володимир Барагура — Роман Завадович

„Веселка" виходить 14-ий рік. У звітовому році появилося 153-тє число журналу. Від початку існування склад редакції залишився без змін (Володимир Барагура, Роман Завадович, Богдан Гошовський). Таксамо основне ядро співробітників не зазнало більших змін. Якщо йдеться про автуру, то це здебільша люди старшого віку, молоді сили не дають собі ради з українською мовою. Зате більша флюктуація помітна серед ілюстраторів журналу — прибуло кілька надійних молодих мистців.

Виховно-ідейні та літературно-мистецькі принципи, які лягли в основу журналу продовжуються. „Веселка", це українознавчий журнал, який має на меті плекати у дітей знання української мови, дати дітям конкретні відомості з ділянки українознавства, зберегти їх для рідного народу та протидіяти впливам підсовєтської літератури для дітей, виданої українською мовою.

В основному „Веселка" служить допоміжною лектурою школам, але з уваги на існування журналів для юнацтва, вона більше уваги присвячує дітям молодшого віку. Заведено окремі сторінки для малят — „Веселочка". Через слабе знання української мови у дітей під текстами подається словник з поясненням менше зрозумілих слів, та з поданням їх англійських рівнозначників. Додається також контрольні запитання та методичні вказівки.

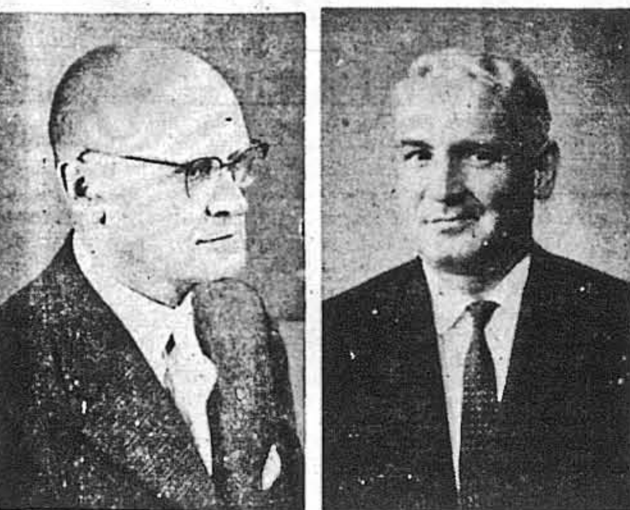
Для дітей українського походження, які не знають української мови та для англомовних дітей неукраїнського походження, які мають зацікавлення в українознавстві, видано 24 сторінковий англомовний випуск „Веселки". Готується другий випуск. Це видання знайшло прихильний відгук і позитивну оцінку зацікавлених кіл.

З книжкових видань у серії „Бібліотеки „Веселки" появилося „Листування" Ганни Черінь з ілюстраціями Любослава Гуцалюка. Готуються нові випуски — „Пригоди Вовка Неситого" А. Лотоцького, „Ховзька стежка" Марка Вовчка, „Водяничок" О. Олеся, „Громадка Добродушка Дадка" А. Коломийця й інші.

Редакційно майбутнє „Веселки" забезпечене на довгу мету. Решта залежить від читачів-передплатників, громадянства та фінансів.

Володимир Барагура
за Редакцію „Веселки"

АНГЛОМОВНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

д-р Володимир Кубійович — ред. Богдан Кравців

Додатковою працею в нашій редакції є турботи і праця у зв'язку з підготовою до друку другого тому нашої Англомовної Енциклопедії Українознавства під головною редакцією проф. д-ра Володимира Кубійовича, який тепер перебуває і працює в наших приміщеннях при завершуванні цих матеріялів. Цій же праці в звітовому часі багато днів, тижнів і вже місяців віддав відрекомендований до неї ред. Богдан Крацків. Наша голона турбота і відповідальність — це так зване англомовне оформлення текстів. Раніше цю працю виконував ред. Зенон Снилик, а в звітовому часі, до кінця минулого року, при перекладах працювала Оксана Драґан. Про стан підготови, згл. завершення редакційної підготови цих матеріялів скаже нам, сподіюсь, під час цих наших нарад проф. Вол. Кубійович. Згадаю тільки, що ця підготова другого тому — після чотирьох років важкої праці і багатьох турбот — остаточно добігає до свого завершення і матеріяли, за деякими виїмками, уже в липні цього року будуть здані до друку у видавництві університету в Торонті. Книжка мала б появитися друком напередодні 75-річчя УНСоюзу в лютому 1969-го року. Вже інші ствердили, що видання цього монументального твору в англійській мові є найбільшим культурним досягненням не тільки нашої установи, але й нашої української громади у вільному світі.

Книжкові публікації

Розбудовуючи в звітовому часі дальше наші періодичні публікації, не занедбано і книжкових. Публікація згаданого вже збірника „Золоті Роковини" до 50-річчя Української Національної Революції та відновлення Української Держави мала найкращий відгомін серед читачів. Дуже добрий відгомін мала наша „ластівка" — публікація англійською мовою збірника „Веселки", що запляннована поступово на періодичне видання. Із книжкових видань у нашому в-ві з звітовому часі появилися: Г. Черінь: Листування; Вол. Кедровський: Обриси минулого; та д-ра Лука Луців: Життя і творчість Івана Франка — тепер саме друкується. Крім цього, у нашому в-ві було надруковано 13 книжок не під нашою видавничою фірою.

Культурна Комісія

Зреорганізована та поширена згідно з рекомендацією попередніх нарад Головного Уряду і опісля Конвенції УНС його Культурна Комісія відбула в звітовому часі дві пленарні наради, головним предметом яких були Англомовна Енциклопедія Українознавства та інші публікації і підготова до ювілейних святкувань 75-річчя „Свободи" в 1968 і УНСоюзу в 1969-му рр. Із публікацій намічено: 1. Відзначити 75-річчя „Свободи" виданням окремої книжечки про „Свободу в минулому і сучасному" та яка вже є в підготові; 2. Наш альманах на 1968-ий рік присвятити вцілості роковинам: 50-річчю 22-го січня і 1-го листопада, 75-літтю „Свободи" та 100-річчю „Просвіти" і Кооперації; 3. Опублікувати окремий англомовний збірник, присвячений 50-літтю відновлення Української Держави; 4. Замовити та опублікувати з нагоди 75-річчя УНС в 1969-му році мистецький твір про українців в Америці і Канаді. Твір уже замовлено в одного із найвидатніших наших сучасних письменників і він уже в підготові; 5. Приготовити й опублікувати відповідну ювілейну книжечку про УНС з нагоди його 75-річчя.

Обмірковано також плян культурних імпрез та публічних зібрань, що — думаю — буде також на порядку наших теперішніх нарад. З нагоди 75-річчя „Свободи" в вересні 1968-го року плянується влаштувати репрезентативний бенкет в Ню Йорку, організацію та переведенням якого займеться наш головний касир п. Іван Кокольський, а з нагоди 75-річчя УНС заплянновано кілька мистецьких імпрез на найвищому рівні, включно з оперою. Відповідну увагу приділила Культурна Комісія очолювана нашим головним радним проф. Мироном Куропасем Виховно-Дослідному Комітетові та його активності, як також культурним імпрезам і виховним українознавчим курсам та дитячим таборам на Союзівці.

Спеціяльні акції

У звітовому часі „Свобода" — йдучи за своїми традиціями, як це було, наприклад — із організацією початкових фондів на допомогові цілі ЗУАДК — перевела одну спеціяльну акцію, яка ще не закінчена. Це збірка фондів на Український Університет в Римі, зв'язана з публукацією українською і англійською мовами книжечки „Маємо Кардинала". Фінансово ця акція виглядає так:

ПРИХІД

Продані книжки	укр.	793	
	анг.	414	
		1.207	5.741.00
Фонд			11.594.69
Від УНС			5.000.00
			$ 22.335.69

РОЗХІД

Друк книжок	9.385.00
Почта	94.17
Друкування листів	85.00
Вислано до Риму	11.191.59
	$ 20.755.00

ЗІСТАВЛЕННЯ

Прихід:	22.335.69
Розхід:	20.755.76
Готівка у банку:	$ 1.579.93

Наші проблеми

Цих проблем у нашому видавництві, мабуть, стільки, скільки днів є в році та скільки статтей і дописів ми друкуємо в кожній із наших публікацій. „Свобода" щоденна газета, вона кожного дня є — можна б сказати — „на ринку", кожного дня має подавати вістки і їх коментувати, від неї у великій мірі залежить розвиток нашої організації і нашої громади. Завдання — величезне навіть для найбільшої газети, що ж тоді говорити про „Свободу" з її переважно чотирьома сторінками та обмежиним штабом людей. Нам часто кажуть — колись „Свобода" була не менша і не мала навіть половини редакторів, скільки їх має сьогодні. Так сказали нам і на попередній конвенції, відмовивши чи відкинувши пропозицію на підвищення передплати, залишаючи її приблизно в сумі двох центів за число. Але при цьому забувається, що „колись" їздили волами або ходили пішки, а сьогодні літають швидшими від голосу джетами та їздять автомобілями. Справи очевидні і хто їх не бачить, то тільки тому, що не хоче їх бачити і того не можна і зайво переконувати. Тому, без зайвих коментарів, з'ясуймо собі тільки коротко бодай деякі із найголовніших наших проблем, що вимагають нашої уваги і розв'язки.

1. Першою і головною нашою видавничою проблемою є збільшення об'єму газети. Завдяки повному зрозумінню ваги публікацій з боку Екзекутиви і Головного Уряду УНСоюзу ми вже в звітному часі могли приступити не тільки до періодичного щомісячного видання літературно-мистецького додатку, але й до принагідного збільшування об'єму газети до шести і восьми сторінок. Всеж таки залеглостей в призначених та прийнятих до друку матеріялів ми ще далеко не вичерпуємо.

2. Збільшення об'єму газети потягає за собою необхідність збільшити кількість голів і рук, що при ній працюють в редакції, адміністрації і друкарні. В цій хвилині ми маємо в усіх відділах видавництва першорядний склад, але що буде завтра? Двох редакторів уже давно переступили „пенсійний вік", інші до нього доходять або впродовж десяти років дійдуть, а редактора не можна вишколити впродовж одного дня чи тижня. Легко може статися, що будуть читачі, але не буде редакторів. Пропозиція Екзекутиви на визначення окремих стипендій на вишкіл редакційного доросту заслуговує на найбільшу і найприхильнішу увагу.

3. Уже добрих дві каденції говоримо і плянуємо „реформу" англомовного „Українського тижневика". Найвищий час, щоб від слова перейти до діла. Проблема: навіть найкращі пляни не матимуть жадної вартости, якщо не буде засобів на їх здійснення. Газетні засоби — це люди і машини.

4. Дитячий журнал „Веселка" наближається до кризи — якщо не за рік, то за два чи п'ять років. Упродовж останніх двох років ми втрачаємо передплатників. Її дотеперішні читачі виростають, а нові не прибувають, бо вже не володіють достаточно українською мовою, — що найменше батьки так кажуть, відмовляючись чи не дбаючи про передплату журналу. Рахуючись з таким розвитком, приступлено до видання англомовного збірника „Веселки".

5. Крім наших власних видавничих проблем, ми мусимо давати собі раду практично й з усіми тими проблемами, що їх має наша громада і наш нарід. В-во УНСоюзу є не тільки щоденник, тижневик, місячник і річники та книжки, але й інституція, від якої очікується і вимагається малощо не панацеї на всі наші суспільні недомагання і потреби. Традиція „Свободи" й УНСоюзу, тверді ідейні основи, загально-національні та все і всіх охоплюючий характер наших публікацій, доброзичливість Головного Уряду, велика допомога та повна підтримка з боку Екзекутиви і могутня база серед десяток тисяч членства УНСоюзу, як і добрий штаб редакційних працівників та дописувачів допомагають ці проблеми розв'язувати. Очевидно, що ми люди і можемо тут і там помилитись, але ми завжди готові перевірити кожний свій вчинок і кожне слово та їх у потребі направити.

6. До безлічі наших внутрішніх проблем долучується стільки ж і зовнішніх. Наша редакція зокрема і з найбільшою увагою слідкує та реаґує на всі ті події і процеси, що відбуваються „на нашій не своїй землі". Мавши в своєму складі кваліфікованих знавців усіх цих проблем, ми можемо на них звертати увагу, про них інформувати і їх інтерпретувати завжди з думкою про найкращі інтереси нашого народу та його змагань.

7. Одною з найтрудніших і найбільш клопітливих наших редакційних проблем є постійні та безліч вимог, себто постійний „натиск" з боку наших читачів. У принципі ми бажали б кожному піти назустріч, кожному допомогти та вчинити його волю, але ми ніколи і в жадному випадку не можемо і не сміємо робити цього коштом принципів та найкращих інтересів цілости громади. Тому — чи кому це подобається чи ні, чи хто залишиться нашим прихильником чи стане противником, чи хто хвалитиме чи ганитиме редакцію і редакторів, ми в жадному разі не відступимо від основної засади редаґувати газету без страху перед ніким і без ласки для нікого.

8. Видання УНСоюзу не є одиноким в нашій громаді і ми вже давно прийшли до висновку і переконання, що багато, щоб не казати більшість, так званих проблем у нашім суспільстві стають цими проблемами або ними залишаються через їх не завжди відповідальне трактування в нашій пресі. Мавши це на думці, ми в цьому та ще й в попоредньому звітовому часі багато уваги приділили заходам, щоб нічим не обмежена свобода нашої вільної преси не була сваволею. Проєкт схваленого Другим З'їздом Українських Журналістів Америки і Канади в Торонті минулого року кодексу етики українського журналіста вийшов з нашої редакції і хоч він сьогодні є ще в великій мірі тільки на папері, то тим не менше він все більше і більше стає тим „моральним законом", що в майбутньому може мати рішальну вартість.

Закінчення

За один рік і чотири місяці сповниться 75 років з того часу, як у Джерзі Сити вперше побачила світло денне „Свобода". Її 74 річники це найбільший і найважливіший літопис Американської і Канадійської України і, зокрема Українського Народного Союзу, написаний — можна б сказати — кров'ю їхнього серця, дроганнями їхньої душі та їхніми мозолистими руками. Випускаючи те перше число „Свободи" в світ, її основноположник і перший редактор о. Григорій Грушка мав, і в тому першому числі з'ясував, велику візію майбутнього, яка здійснилася, бо за нею стояла велика віра, ентузіязм і рішучість. На передодні цього великого ювілею нам треба нашими нарадами і нашими рішеннями і ми повинні не тільки оглянутись назад, але ще більше поглянути на нових 75 років вперед та збудити нову віру і викресати новий ентузіязм і нову рішучість. Бо тільки так ми зможемо жити, творити нові варості та здобувати ще більше і світліше майбутнє.

Після закінчення свого звіту ред. Драґан запропонував вислати Президентові ЗДА Л. Б. Джансонові телеграму з піддержкою заходів уряду ЗДА для переможного закінчення війни у В'єтнамі. Його внесення схвалено одноцушно. Текст висланої тілеграми такий:

(Продовження на стор. 4)

ТЕЛЕГРАМА ДО ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА

Головний Уряд УНСоюзу окремою резолюцією підтримав заходи ЗДА для переможного закінчення війни у В'єтнамі

„Тому, що боротьба американських збройних сил проти комуністичної агресії у Південному В'єтнамі є виконанням договірних зобов'язань З'єдинених Держав, і

тому, що ця боротьба є рівночасно обороною самої Америки, як і всього вільного світу перед загрозою агресивного комуністичного імперіялізму, першою жертвою якого впала країна наших батьків Україна, як і

тому, що перемога тієї комуністичної агресії у В'єтнамі була б заохотою до дальших комуністичних завоювань і тим самим збільшила б загрозу нової світової війни,

тому ми в імені наших 88.000 членів підтримуємо теперішню військову акцію Уряду ЗДА у В'єтнамі та всі його дальші заходи, необхідні для переможного закінчення тієї війни, бо це буде перемогою волі і справедливости, що є передумовами тривкого миру в світі".

Зчерги на порядок нарад прийшло звітування Головної Контрольної Комісії та її членів.

IV. ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМСІЇ

з контролі майна і діловодства — проведений в днях 17-22 квітня 1967 року.

Головна Контрольна Комісія обрана на 21-ій Конвенції УНС в травні 1966 р. в Шикаго, Ілл. уконстатувалася зараз по Конвенції як слідує:

1. Д-р Володимир Галан — голова
2. Петро Пуцило — заступник голови
3. Мгр. Іван Геврик — секретар в українській мові
4. Іван Іванчук — секретар в англійській мові
5. Інж. Іван Ващук — член

Згідно з постановою статуту, Контрольна Комісія перевела перевірку майна і діловодства УНС в днях 17-22 квітня 1967 р. та стверджує:

Усі табелі подані у звітах головних урядовців — себто предсідника, місто-предсідника, секретаря та касира, ред. „Свободи", як і зарядників „Союзівки", є правдиві та вірно відзеркалюють стан майна УНС з днем 31-го грудня 1966 р.

В додатку до всіх поданих табель, Головна Контрольна Комісія подає слідуюче:

ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ:

КАСОВИЙ ЗВІТ УНСОЮЗУ ЗА ЧАС ВІД 1-го СІЧНЯ ДО 30-го ГРУДНЯ 1966 Р.

Місяць	Прихід	Розхід
Січень	$ 528,136.27	$ 436,249.89
Лютий	476,119.15	474,484.43
Березень	535,960.32	531,032.78
Квітень	512,206.51	491,568.10
Травень	581,932.05	470,190.90
Червень	558,806.58	663,885.21
Липень	531,249.70	493,796.23
Серпень	467,437.34	372,981.63
Вересень	561,216.79	598,800.34
Жовтень	557,103.44	606,415.36
Листопад	885,593.03	923,377.66
Грудень	717,800.20	739,652.39
Разом	$6,913,561.38	$6.802,434.91

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ

Готівка з кінцем 1965 р.	$ 203,149.41
Прихід за рік 1966	6,913,561.38
Разом	$7,116,710.79
Розхід за рік 1966	6,802,434.91
Готівка остається з кінцем 1966 року	$ 314,275.88

ПРИХІД:

З місячних вкладок від членів	$2,638,850.74	$2,638,850.74
Відсотки від бондів	798,698.40	
Відсотки від морґеджів	463,097.42	
Відсотки від членських позичок	18,998.81	
Відсотки від стаків	1,193.75	
Відсотки від банків	1,554.33	
Надвишка при сплачених бондах	100.10	
Чинш від реальностей в Джерзі Сіті, Н. Дж.	24,000.00	
Разом від інвестицій		1,307,642.81
Приходи від реальностей в Кергонксоні, Н. И.	$ 290,119.95	$ 290,119.95
Приходи друкарні і книгарні	$ 306,386.76	$ 306,386.76
З переносу федерального податку службовиків	$ 29,248.28	
З переносу стейтового податку службовиків	2,983.55	
З переносу резерви за суспендованих членів	19,463.80	
З переносу резерви при зміні кляс обезпечення	1,295.00	
З переносу шпиталь-хворобового обезпечення службов.	3,473.76	
З переносу посмертного до сирітського фонду	6,650.00	
З переносу дивіденди на вкладки молод. департ.	409.00	
Пожертви на фонд наглої потреби	1,425.48	
Підвишка вартости інвестицій в бондах	2,385.19	
Вплати на заплату морґеджових інвестицій	29,054.91	
Вплати коштів при морґеджових інвестиціях	5,199.03	
Вплати на видання англомовної енциклопедії	6,096.70	
Вплати групового обезпечення службовиків	1,937.29	
Уненажнено грошевий зворот	908.05	
Уневажнено виплати за друки	15.20	
Уневажнена виплата дивіденди	6.60	
Зворот виплати до асекураційного департаменту	22.44	
Зворот вплаченої запомоги з фонду запомогового	60.00	
Зворот виплат посмертної запомоги додатко. обезп.	5,044.00	
Зворот позички з народного фонду	210.45	
Зворот коштів конвенції	323.05	
Зворот за обслугу машин IBM	240.00	
Зворот премії реасекурації	97.34	
Зворот нагороди організаторів	124.00	
Зворот за телефон	3.35	
Разом		$ 116,676.47

Інвестиції

Сплата бондів	$1,045,805.82	
Сплата морґеджів	1,097,993.39	
Сплата позичок членів	80,789.90	
Разом сплачено інвестицій		$2,224,589.11

Обниження вартости

Перенесено на обниж. вартости інвес. бондів	$ 19,181.09	
Перенесено на обниж. вартости інвес. реальностей	7,674.42	
Перенесено на обниж. вартости інвес. друкар. машин	2,440.34	
Разом перенесено на обниження		$ 29,295.85
Разом прихід за час від 1-го січня до 31-го грудня 1966 р.	6,913,561.38	6,913,561.38

Повторення

З місячних вкладок і від інвестицій	$4,659,676.42
Сплата морґеджів, бондів, позичок і переносів	2,253,884.96
Разом	$6,913,561.38

РОЗХІД:

Виплати посмертного і адмін. фондів	$3,034,921.24	
Виплати з фонду конвенційного	97,962.87	
Виплати з фонду запомогового	44,649.68	
Виплати з фонду народного	15,264.00	
Виплати з фонду спеціяльного	13,055.88	
Виплати з фонду сирітського	5,178.46	
Виплати з фонду наглої потреби	5.00	
Разом виплачено		$3,211,037.13
Виплати на реальностях в Кергонксоні, Н. И.	$ 274,569.74	$ 274,569.74

Інвестиції

Інвестовано в морґеджах	$1,140,537.47	
Інвестовано в бондах	2,067,942.45	
Позички членам	82,948.71	
Інвестовано в реальностях	17,193.02	
Закупно машин для друкарні	8,206.37	
Разом інвестовано		$3,316,828.02

Повторення

Виплати запомог і інші виплати	$3,211,037.15
Виплати на реальностях в Кергонксоні, Н. И.	274,569.74
Інвестовано в морґеджах, бондах, позичках і т. п.	3,316,828.02
Разом розхід за рік 1966	$6,802,434.91

БАЛЯНС

Стан чинний		Стан довжний	
Готівка	$ 314,275.88	Посмертні і адмін. фонди	$31,110,052,37
Бонди	22,037,473.54	Конвенційний фонд	10,502.76
Морґеджі	8,736,186.85	Запомоговий фонд	357,196.04
Позички членам	485,818.43	Народний фонд	1,920.98
		Сирітський фонд	139,758.38
Реальності	554,262.55	Спеціяльний фонд	418,010.35
		Фонд захисту	98,975.28
Машини друкарні	31,507.29	Фонд наглої потреби	23,103.38
Разом	$32,159,524.54	Разом	$32,159,524.54

ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА ЗА ЧАС ВІД 1-го СІЧНЯ ДО 31-го ГРУДНЯ 1966

Майно УНСоюзу з кінцем 31-го грудня 1966	$32,159,524.54
Майно УНСоюзу з кінцем 31го грудня 1965	30,985,454.98
Приріст майна за рік 1966, остається	$ 1,174,069.56

DEPOSITS IN BANKS AND SAVINGS AND LOAN ASSOCIATIONS
December 1966

Bankers Trust Company, New York, N.Y.	$27,958.58
Canadian Imperial Bank of Commerce, Toronto,, Can.	60,130.46
Commercial Trust Company, Jersey City, N.J.	40,943.30
Ellenville National Bank, Ellenville, N.Y.	16,352.93
First National Bank of Jersey City, N.J.	19,224.43
Hudson County National Bank, Jersey City, N.J.	3,611.90
Irving Trust Company, New York, N.Y.	26,845.69
Kerhonkson National Bank, Kerhonkson, N.Y.	6,795.79
Morgan Guaranty Trust Company, New York, N.Y.	8,811.72
Royal Bank of Canada, Toronto, Canada	39,695.73
Union County Trust Company, Elizabeth, N.J.	1,926.87
Total deposits not on interest	$252,297.40
Deposits interest bearing:	
Royal Bank of Canada, Toronto, Can.	50,000.00
Parma Savings Company, Cleveland, Ohio	12,338.48
Total in Banks	$314,275.88
Preferred Stocks:	
Chicago Savings & Loan Association, Chicago, Ill.	$10,000.00
Ukrainian Savings & Loan Association, Philadelphia	10,000.00
Trident Savings & Loan Association, Newark, N.J.	10,000.00
Total in preferred stock	$30,000.00

Для кращого перегляду подаємо порівнюючі табелі фірми Ернст і Ернст за 1965 і 1966 роки:

STATEMENTS OF FINANCIAL CONDITION UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ADMITTED ASSETS - Note A

	December 31, 1966	1965
Bonds - Note B (market or redemption value $ 18,637,832.03 and $18,860,667.15): Government state and municipal	$ 4,520,195.24	$ 4,104,155.63
Government agencies and authorities	487,263.46	489,351.00
Public utility	15,767,903.89	15,770,906.78
Railroad	188,580.90	279,983.28
Industrial	1,043,530.05	517,173.44
	22,007,473.54	21,161,570.13
Stocks - investments in savings and loan associations	30,000.00	30,000.00
Mortgage loans on real estate	8,736,186.85	8,516,455.20
Real estate and equipment - at cost, less allowances for depreciation	55,106.00	54,200.00
Certificate loans	485,818.43	483,659.62
Cash	314,275.88	203,149.41
Premiums deferred and uncollected	44,989.88	43,346.20
Interest due and accrued	284,988.62	258,037.93
	$ 31,958,839.20	$ 30,750,418.49

ЯКЩО ВИ НАБЛИЖАЄТЕСЯ ДО 65 РОКУ ЖИТТЯ

забезпечіться, коли Ви незабезпечені, та підвищіть своє забезпечення, коли воно недостатнє. УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ забезпечує до 65 року. Зробіть це зараз, потім буде запізно!

LIABILITIES AND UNASSIGNED SURPLUS

	1966	1965
Certificate reserves - Note C	$ 22,598,494.68	$ 21,813,186.88
Premiums received in advance	429,207.78	420,791.94
Mandatory securities valuation reserve	217,272.51	169,72075
Accrued expenses and other liabilities	87,623.65	53,683.04
Refunds to members payable in following year	383,000.00	364,000.00
Net adjustment in assets and liabilities due to Canadian exchange rate	99,232.11	78,337.61
Amounts held in trust for beneficiaries	118,522.89	113,732.49
	23,933,353.62	23,013,452.71
Unassigned surplus	8,025,485.58	7,736,965.78
Contingent liability - Note C		
Pensions - Note D		
	$ 31,958,839.20	$ 30,750,418.49

STATEMENTS OF OPERATIONS AND UNASSIGNED SURPLUS UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

	Year ended December 31, 1966	1965
Premiums and other considerations on insurance certificates	$ 2,614,752.95	$ 2,515,103.09
Net investment income	1,255,583.77	1;197,436.49
Net gain on Svoboda operations	104.91	1,505.68
Other income	14,712.26	33,108.66
	3,885,153.89	3,747,153.92
Deduct:		
Contractual payments made to members and beneficiaries	1,393,351.97	1,288,192.47
Increase in reserves required to guarantee contractual obligations to members and beneficiaries	776,768.00	878,490.00
Expenses for fraternal and general insurance operations	641,486.92	408,014.41
Commissions on premium considerations	263,245.55	240,198.32
Voluntary payments to indigent members	44,505.00	42,651.00
Other expenses	30,566.07	9,438.71
	3,149,923.51	2,866,984.91
NET GAIN BEFORE SURPLUS REFUNDS TO MEMBERS	735,230.38	880,169.01
Surplus refunds to members	380,996.57	362,854.28
NET GAIN FROM OPERATIONS	354,233.81	517,314.73
Add:		
Balance of unassigned surplus at beginning of year	7,736,965.78	7,240,144.29
	8,091,199.59	7,757,459.02
Deduct:		
Net capital losses	12,165.66	7,789.65
Increase in non-admitted assets	5,996.59	8,360.46
Increase in mandatory securities valuation reserve	47,551.76	4,343.13
	65,714.01	20,493.24
BALANCE OF UNASSIGNED SURPLUS AT END OF YEAR	$ 8,025,485.58	$ 7,736,965.78

STATEMENTS OF NET INVESTMENT INCOME UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

	Year ended December 31, 1966	1965
Investment income:		
Interest on bonds	$ 804,312.58	$ 742,509.45
Interest on mortgage loans	475,725.82	456,330.83
Real estate income:		
Kerhonkson - see accompanying statement	290,119.95	272,231.19
Jersey City	24.000.00	24,000.00
	314,119.95	296,231.19
Interest on certificate loans	19,049.73	18,717.55
Dividends on stocks - savings and loan associations	1,306.25	1,275.67
Interest on bank deposits	1,554.33	487.19
Total income	1,616,068.66	1,515,551.88
Expenses:		
Real estate expense:		
Kerhonkson on page 12	274,569.74	243,599.32
Jersey City	15,194.19	18,243.89
	289,763.93	261,843.21
Salaries and wages	36,190.60	29,490.50
Collection and bank service charges	6,135.72	4,505.57
Travel	4,162.90	3,16650
Postage, telephone and telegraph	1,879.50	1,430.90
Payroll taxes	1,229.89	805.62
Miscellaneous	1,941.26	—
Depreciation on real estate	19,181.09	16,873.09
Total expenses	360,484.89	318,115.39
Net Investment Income	$ 1,255,583.77	$ 1,197,436.49

STATEMENTS OF EXPENSES FOR FRATERNAL AND GENERAL INSURANCE OPERATIONS UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

	Year ended December 31, 1966	1965
Salaries and wages	$ 143,765.65	$ 122,655.90
Payments to Svoboda for subscriptions	130,200.00	119,200.00
Printing and stationery	25,735.88	31,756.15
Travel	21,855.30	16,624.76
Rent	12,000.00	12,000.00
Donations	15,264.00	14,705.00
Field expense allowances	20,010.99	14,480.49
Expenses of Supreme Lodge meetings and (1966) convention	187,820.26	8,495.20
Postage, telephone and telegraph	9,263.09	8,018.59
State insurance department fees	522.00	430.00
Rental of equipment	3,317.60	7,035.37
Actuarial, auditing and statistical service fees	12,897.03	12,995.48
Cost of furniture and fixtures	3,703.60	3,873.38
Payroll taxes	6,735.38	4,564.35
Medical examination fees	4,579.13	4,018.20
Provincial insurance department fees	5,445.56	4,897.00
Advertising	7,630.57	3,154.78
Sundry general expense - net	1,695.12	2,195.07
Expense of Canadian office	2,989.76	4,061.51
Insurance	2,828.78	180.82
Field conference	4,464.21	4,744.35
Insured benefit plans and pensions for employees	5,914.28	2,616.24
Books and periodicals	523.84	336.91
Bureau and association dues	800.58	812.73
Athletics	1,884.83	1,275.76
Lodge supplies	7,354.21	1,453.39
Collection and bank service charges	911.82	703.54
Canadian tax on insurance premiums	1,363.43	—
Miscellaneous losses	—	729.49
	$ 641,486.92	$ 408.014.41

STATEMENTS OF OPERATIONS — SVOBODA UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

	Year ended December 31, 1966	1965
Income:		
Subscriptions	$ 184,812.10	$ 155,055.32
Advertising	65,240.87	59,942.91
Printing	49,598.30	39,075.14
Veselka	8,917.96	9,442.44
Press fund	3,612.41	7,476.18
Books	5,842.23	5,497.36
Almanac	8,859.18	17,054.89
Miscellaneous	3,705.60	1,723.89
	310,588.65	295,268.13
Expenses:		
Payroll:		
Printing	96,136.33	90,468.42
Editorial	45,491.01	38,979.55
Office	26,521.90	28,254.18
Correspondents	9,698.00	12,582.00
Purchases:		
Printing material	64,010.70	57,284.47
Books	1,619.01	922.81
Miscellaneous	1,066.75	1,461.12
Rent	12,000.00	12,000.00
Postage	14,536.72	14,616.43
Insurance	3,247.80	3,021.57
Light, heat and power	2,616.53	2,246.13
Printing	2,990.52	1,396.34
Parts and repairs	1,893.36	2,558.33
Telephone and telegraph	1,659.64	1,727.94
Veselka	3,805.00	2,640.00
Taxes	8,443.54	5,268.48
Pension expense - current year	685.00	4,490.00
Sales discounts	2,964.12	2,783.88
Bad debts	786.80	325.91
Office expense	9,727.88	13,112.99
Total expenses	310,483.74	293,762.45
Net Gain on Svoboda operations — Note	$ 104.91	$ 1,505.68

Note — Income for 1966 and 1965 includes $ 1,798.24 and $ 3,203.25 respectively from the sale of encyclopaedias. The expense of publication has been charged to fraternal and general insurance operations.

STATEMENTS OF OPERATIONS — KERHONKSON UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC

	Year ended December 31, 1966	1965
Income:		
Rooms	$ 151,777.98	$ 158,702.82
Food	28,787.60	14.570.96
Main bar and service bar	49,015.55	46,084.27
Gift shop	18,559.18	15,418.44
Snack bar	13,381.13	11,597.39
Cultural courses	5,265.00	6,500.00
Campers' fees	8,343.34	8,507.00
Gate fees	5,321.00	4,493.00
Soft drink income	1,104.63	1,081.81
Telephone, movie and vending machine income	1,531.45	1,396.54
Miscellaneous	7,033.09	3,878.96
	290,119.95	272,231.19
Expenses:		
Wages	71,901.30	63,069.93
Food	56,604.56	49,105.24
Bar and beverages	20,458.46	19,996.75
Furniture and equipment	12,699.11	6,042.81
Maintenance and repairs	10,312.20	13,155.00
Light, heat and power	16,601.65	13,444.56
Gift shop	14,475.47	11,355.06
Kitchen and dining room supplies	4,152.03	5,734.48
Housekeeping	9,742.23	8,486.45
Snack bar	7,984.61	7,142.24
Transportation	3,575.27	8,796.89
Real estate taxes	10,025.03	9,919.10
Insurance	8,281.87	7,076.85
Payroll taxes	6,296.78	6,345.21
Services and entertainment	6,899.65	6,767.82
Telephone	2,052.82	1,860.63
Postage and office expenses	1,745.96	1,958.29
Refund of rent, etc.	1,455.81	2,319.66
Advertising	2,453.39	1,444.34
Legal	602.20	4,665.00
Miscellaneous	6,249.84	2,913.01
	274,569.74	243,599.32
Net Gain on Kerhonkson operations — Note	$ 15,550.21	$ 28,631.87

Note — Exclusive of provisions for depreciation aggregating $ 12,981.09 and $ 12,873.09 for 1966 and 1965 respectively charged to net investment income.

(Продовження в наступному числі)

Дітройт посилює збіркову акцію Українського Національного Датку та Фонду СКВУ

Дітройт, Миш. (В. П.) — Маючи на увазі недалекий Світовий Конгрес Вільних Українців та фінансові потреби УККА, який має покрити 50% коштів СКВУ, Метрополітальний Відділ УККА в Дітройті звернувся до свого громадянства із слудуючим зверненням:

Заледве кілька тижнів часу ділить нас до Світового Конгресу Вільних Українців, що відбудеться в половині листопада 1967 року в Ню Йорку. Нам відомо, що Підготовний Комітет СКВУ закінчує основні праці. Настав час, коли ввесь загал нашого громадянства має виявити свою поставу до так важливого діла.

Відбуття СКВУ вимагає більших фінансових засобів, яких поважну частину покриває наша репрезентація — Український Конгресовий Комітет Америки. Тому звертаємось до всіх наших установ, Платників Національного Датку та всього українського громадянства нашої Метрополії почати негайно вплачувати Національний Даток до УНФонду.

Без усякого заперечення, Світовий Конгрес Вільних Українців є найбільшою подією Української спільноти в наших часах. Це довгорічна мрія українців у вільному світі. Це здійснення задумів нашого Проводу. Це ж найкращий пам'ятник, який можемо створити, у 50-ліття Української національної Революції. СКВУ говоритиме в імені нас і про нас усіх. Тому всі ми мусимо включитися в загальну акцію допомогти йому фінансововими засобами.

Вплачуйте Національний Даток через свої установи. Складайте його в усіх відділах кредитівки „Самопоміч", або на руки наших референтів УНФонду, що ними є на Дітройт-Схід п. Микола Куниський, 20021 Маккей, Детройт, 48234, Тел. 892-3115, на Дітройт-Захід п. Дмитро Федорко, 8541 Гартвелл, Детройт, Тел. 931-5695.

Віримо, що наше громадянство виявить повне зрозуміння такої важливої справи, якою є СКВУ, вплачуючи Національний Даток, а також відповідну пожертву на його фонд.

Незалежно від того, що цей заклик виданий до громадянства метрополії Дітройту, може відноситися він до всіх наших більших і менших громад у ЗДА. Бо ж СКВУ є справою нас усіх, без огляду на віровизнання чи політичне переконання кожного з нас.

КОЛИ И ВИ ТАК ДУМАЄТЕ...

Ми думаємо 1) що праця Наукового Фонду буде корисна для нас усіх; 2) що це вже найвищий час, щоб того рода працю розвинути на ширшу скалю; 3) що і Ваші і наші гроші не підуть „на марно", бо ми в тому ділі визнаємось; 4) що кошти адміністрації Фонду будуть менше чим п'ять процент; 5) що коли за приблизно двадцять літ тієї справи у нас не поставлено, тоді може подумаймо: „Чи не варто б дати їм спробувати?"

Коли й Ви так думаєте, тоді допоможіть нам. На жаль, ми не маємо ніякої організаційної сітки і тому Ви самі будете мусіти зробити цей для нас усіх такий тяжкий крок; виписати чек коли ніхто цього не бачить і нас до того не підштовхує.

Виписуйте чек на:

The Parma Savings Co.
Research Endowment of UAAUP
Account No. M-7548
5839 Ridge Rd.
Parma, Ohio. 44129

● До Ізраїлю вернулись до кінця серпня ц. р. 14.000 арабів, які жили були по правому боці Йордану, що належав до Йорданії, і втекли відтіль до Йорданії з вибухом війни. Але в Аммані, столиці Йорданії, зареєструвались до повороту 21.000 арабів, ото ж 7.000 вернуться ще, дармашо за остаточну дату репатріяції поставлено 31 серпня. Уряд ЗДА підтримує становище Йорданії, що треба дозволити всім втікачам вернутись до своїх домів на території, що її окупував Ізраїль, але ізраїльці твердять, що не можна допускати елементу безвартісного для економіки й культури окупованої території і тих арабів, які вестимуть проти Ізраїлю підпільну работу.

Сиракюзи, Н. Й.

ПІДГОТОВА ДО ПОДВІЙНИХ ЮВІЛЕЙНИХ СВЯТКУВАНЬ

З почину Відділу УККА під головуванням м-ґра Михайла Рубича 12-го травня вибрано, а на чергових сходинах доповнено Громадський Комітет для відзначення 50-річчя Української Національної Революції і Збройних Сил України, 50-річчя Незалежности і Соборности Української Народньої Республіки та 25-річчя створення Української Повстанської Армії (УПА).

Президію Комітету очолив мец. д-р Іван Заваликут, а в її склад увійшли: проф. д-р Микола Богатюк та інж. Зіновій Салій як містоголови, Ярослав Чомко і Микола Павлів як секретарі та Василь Майкович і Осип Зачкевич як скарбники.

Підготовчу працю приділено поодиноким комісіям у наступному складі: Організаційно - програмова: мґр Іван Гвозда, Микола Ґоджак, Леонід Ємець, Василь Жмур, Євген Крук, мґр Марія Логаза, Зенон М'ягкий, Микола Назаренко, Григорій Орендаренко, Степан Пилипишин, Іван Пігуляк, д-р Іван Подюк, Іван Посипайло, Микола Проскуренко, мґр. Михайло Рубич, Михайло Середович, Павло Ткач і Тихон Трускало; Пресово - пропаґандивна: Євген Гусак, д-р Олександер Гудзяк, д-р Михайло Логаза, Іван Пиндус, мґр. Михайло Рубич, і Михайло Середович; Резолюційна: голова і містоголови Комітету та проф. д-р Яків Гурський, Микола Зарічний та плк. Юрій Ківерчук; Контрольна: Тома Боцонь, Іван Волошин, Євстахій Маштаlір, інж. Іван Романюк, і Петро Черевко.

Згідно з рішенням Комітету українська громада цього міста відзначить ювілейними імпрезами: 25-річчя УПА — 8-го жовтня, 50-ті роковини Української Революції і Збройних сил України — 5-го листопада ц.р., а 50-річчя Незалежности і Соборности УНР — 21-го січня 1968.

Н. Н.

У Києві — конференція в справах Дунаю

У Києві від 5 до 14 вересня триватиме Міжнародна Конференція науковців у справі вивчення ріки Дунаю, в якій беруть участь понад 200 вчених з СССР, Австрії, Болгарії, Угорщини, Румунії, Чехо-Словаччини, Сх. Німеччини, Швайцарії та Югославії. Науковці намагаються передбачити і врахувати зміни в руслі Дунаю, що постануть у висліді заплянованих великих гідроелектростанцій. „Радянська Україна" з 5 вересня повідомила, що „важливим питанням на науковій нараді є санітарно-гідробіологічний стан дунайських вод". У совєтських повідомленнях підкреслюється, що це — суто-наукова конференція. Це підкреслення, як і все у совєтській пресі, не без причини: декілька років тому Румунія катеґорично відмовилась від участи в скликуваній Москвою конференції в справах нібито спільної експлуатації ріки Дунаю.

Політична брошура „Українські жінки в боротьбі за свободу"

Торонто. — З рамени Асоціяції Жінок при Лізі Визволення України видано багатотисячним накладом брошуру-памфлет Зіновії Мосійчукової під наг. „Українські жінки в боротьбі за свободу", в двох мовах: англійській і французькій. У брошурі, після коротких відомостів про Україну та її історію, розповідається про виникнення першої організації українського жіноцтва, в 1884 році, про його організовану допомогу чоловікам і синам у боротьбі за самостійність і державність України, про жертви серед українок впродовж цієї нескінченої боротьби. Брошура - памфлет ілюстрована портретами кількох діячок: Ольги Басараб, Олени Теліги, Галини Столярівни, Марти Ковальської, які загинули від різних окупантів. У памфлеті перестерігається жіноцтво вільного світу, що шлях мирного співіснування з комуністичною Москвою, яка замордувала мільйони невинних людей — це самогубний шлях. Брошуру-памфлет та інше видання ЛВУ було масово поширено на ЕКСПО-67 під час так зв. „Дня Української ССР„ між тисячами відвідувачів виставки, як також і між персоналом совєтського повільону.

МОДЕРНІ МЕТОДИ І ТРАДИЦІЙНА ПОЛІТИКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

номічним визиском. Ця стаття виразно суґерує, що тепер „все змінилось".

Хоч ті поступки й подиктовані обставинами, немає найменшого сумніву, що вони були вимушені широким ростом національної свідомости і назріванням української національної політичної думки. Але ті поступки є звичайним переходовим тактичним маневром, і треба бути незвичайно наївним, щоб припускати, що вони поволеньки до чогось допровадять. Уся природа тих поступок якраз і скерована на те, щоб викликати серед наївних надії і їх тимчасово заспокоїти. Подарунки ті підступні і облудні. Вони розраховані тільки на те, щоб злагіднити наростаючий спротив. Коли б Москва дійсно хотіла зробити поступки, тоді майже за один день могла б дати Україні такий статус, як його має Польща чи Мадярщина. Що ж в тому стоїть на перешкоді? Тоді не треба було б витрачати тонни паперу на те, щоб запевняти українців, яка то їхня держава суверенна і які то вони вільні та незалежні.

НА ЗАКІНЧЕННЯ ВИСТАВКИ І. КУЧМАКА

Виставка маестра І. Кучмака в місцевій бібліотеці в Гемпстеді закінчилася передачею Украін. Англомовної Енциклопедії цій же бібліотеці Відділом УККА в Гемпстеді. На фото момент передачі енциклопедії, що її вручає директорові бібліотеки голова Відділу УККА п. І. Зарицький. Направо від директора стоїть секретар Відділу п. М. Курчак і маестро І. Кучмак, якому з нагоди закриття його виставки вручено Грамоту Признання і Заслуги від Відділу УККА і всієї Громади в Гемпстеді. Енциклопедію уфундували: п. І. Зарицький, п. Ю. Дранс і п. С. Заїченко.

М. К.

З пожовклих листків

Що писала „Свобода" 50 років тому

„Десять губерній має ввійти в склад України"

(„Свобода" з 11 серпня 1917 р.)

„Українці жадають 10 губерній"

„Петроград, 9 серпня. — Заступник президента кабінету Некрасов прийняв нині депутацію представників Української Центральної Ради, яка заявила, що бажанням Української Центральної Ради є, щоби в склад України ввійшли слідуючі губернії: Київ, Полтава, Поділля, Волинь, Чернигів, Харків, Катеринослав, Херсон, Таврія і Бесарабія. До найбільшої різниці прийшло з приводу Бесарабії, в якій українське населення числить всего 19%. Українські делеґати обстоювали однак за влученням Бесарабії до України на тій підставі, що Бесарабія окружена є українськими губерніями. Остаточно прийшло до згоди в сей спосіб, що в спірних губерніях мається справу порішити при помочі плебісциту (загального голосування цілого інтересованого населення)".

„Українська анархія"

„Київ. — Недозволений міністром війни український військовий з'їзд відкрито Центральною Радою в присутності понад тисячу учасників, які прибули з фронту. Для засідань силоміцю забрано міський театр. Перед засіданням відбувся ряд маніфетацій і мітинґів, на котрих агенти Центральної Ради заставляли жовнірів клястися, що без автономії України вони не вернуться на фронт. Вилізши на дзвіницю Софійського собору і задзвонивши в дзвони, аґітатори говорили жовнірам, що свята Софія вітає свобідну Україну. Над думою повіває український прапор".

„Заперечення брехні"

„Київ, 20 червня. — Президія українського військового з'їзду у відозві до населення заявляє, що рапорт начальника міліції комендантові війська київської округи про намір зорученої групи українців заняти державний банк і казначейство (скарбницю, касу) не відповідає дійсності, тому що з'їзд зовсім над тим питанням не радив".

„Москалі проти українців"

„В рубриці „Точки погляду" петроградське „Новое Время" (з 21 червня ц. р.) пише:

„У нас чомусь мало звертають увагу на український рух. Якось відхрещуються від нього. „Хохли дурять і не виплачується з ними числитись. А тим часом український рух власне в теперішню пору уявляє з себе політичний чинник першорядної ваги... На український рух треба глядіти тепер, як на ярку форму появи націоналізму, стихійного, перед нічим не остановляючогося націоналізму... В Києві з горячковою бистротою будують ті рогачки, котрими буде окружена Україна..."

СОВЄТОЛОГ ІСААК ДОЙЧЕР

(Закінчення зі ст. 2-ої)

першою світовою війною наближали до плянового господарства, і ніхто не вважав цієї системи за „соціялістичне досягнення".

Дойчер виправдує похід совєтських армій на Захід у висліди другої світової війни, бо то була „революція згори", що скасувала трухлий, гнилий устрій у країнах між Балтійським і Чорним морями. Він виправдує окупацію Москвою трьох балтійських держав (Естонія, Латвія, Литва), які називає „оперетковими".

Комуністичне у Дойчера рівнозначне з „революційним". Тому він визнає за оправдану аґресію російської „червоної ґвардії" проти Української Народньої Республіки в грудні 1917 р., бо то була боротьба проти „місцевої контрреволюції". Дойчер не хоче знати, що в Українській Центральній Раді величезну більшість мали партії демократичного соціялізму — українські, російські, жидівські й польські. Але то все для нього „місцева контрреволюція"...

Упередження Дойчера проти всього некомуністичного було таке велике, що в списку праць і джерел до біографії Сталіна він не згадав ані словом таких солідних книг про большевизм і його правління, як „Совєтська Революція" Р. Абрамовича, „Сповідь індивідуаліста" В. Г. Чемберліна, „Росія під Леніним і Сталіним" Дж. Кеннана — всі англійською мовою. Промовчав він також знамениті спомини Іраклія Церетелі про Лютневу революцію.

Тим то писання Дойчера, при всьому його „антикомунізмі", сіють комуністичні ілюзії по обох боках океану. Своє оправдування кривавої колективізації Сталіна підпирає Дойчер цитатою із Маркса. Мовляв, Маркс писав, що капітал прийшов у світ „у бруді й крові", однак, Маркс уважав, що індустріяльна революція, з її жертвами було великим поступом. Таким чином і кривава індустріялізація - колективізація Сталіна, на думку Дойчера, приведе до поступу. Така „діялектика" Дойчера...

Слід, одначе, пригадати факти: в своїй книжці „Положення робітничої кляси в Англії" (1847) друг Маркса писав, що в той час з голоду померло в Англії лише кілька людей. Але Сталін признався в розмові з Черчіллом у Москві 1942 р., що внаслідок колективізації в СССР загинуло 11 мільйонів людей. Цієї „дрібниці" Ісаак Дойчер „не помітив"...

П. А.

Десять студентів закінчили Педагогічний курс „Рідної Школи" у Дітройті

Дітройт, Міш. — Десять студентів і студенток закінчили цього року дворічні Педагогічні Курси Товариства „Рідна Школа", якими керував д-р М. Дольницький, а потім мґр. Фалина Любинецька. На курсах викладали українську мову й літературу, методику, педагогіку та ін. дисципліни, необхідні для вчителів Рідних Шкіл, мґр. Л. Боднарук, І. Кучер, д-р Б. Лончина, О. Лісківська і М. Олесницька, практичні вправи провадив І. Білоус, адмініструвала С. Строїч, яка разом із Л. Маринюківною переписала до 300 стор. лекцій - викладів для студентів. Перший однорічний Педагогічний Курс відбувся в Дітройті ще в 1960 році, але викладачів для Рідних Шкіл не вистачає й тепер. Загальні Збори тва „Рідна Школа" окремим рішенням запросили всіх громадян стати членами Товариства, з тридоляровим річним внеском від особи і 10-доляровим від організацій, щоб таким чином зміцнити фінансову базу Рідних Шкіл і дати учням кращу змогу опанувати рідну мову та інші дисципліни з українознавства.

Замість квітів на могилу

сл. п. д-ра **ВОЛОДИМИРА ВРЕЦЬОНИ**

складають 50 долярів на Наукове Товариство ім. Шевченка

Клявдія і Роман ОЛЕСНИЦЬКІ

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

бл. п. д-рові О. ДОРОЖИНСЬКОМУ
зложили:
мґр. І. Скрипчук $15.00 — В. і Я. Гробельські $15.00

бл. п. Р. ГОЛОДОВІ
В. Ісаїв, Віндзор — зложив $10.00

бл. п. Братові Г. КУШНІРЕВІ
К. Бігус — зложила $5.00

бл. п. С. ФУРИК
зложили П. П. Мусій $5; З. Трач $5; А. Палій $5.

В пам'ять Мужа
бл. п. ПЕТРА БІГУСА
К. Бігус — зложила $10.00

З ініціятиви Об'єднання Українських Підприємців і Професіоналістів переведено збірку на закінчення видання Енциклопедії Українознавства замість квітів на свіжу могилу

бл. п. ПЕТРА ГОЛОВАТОГО

Перший список пожертв:

Юлія Головата	$20.00	С. Паладійчук	10.00
Олег Головатий	5.00	Р. Шелестинський	5.00
Ірина Головата	5.00	Е. і Б. Яворські	10.00
Лев Головатий	5.00	А. Воробець	5.00
М. Білова	25.00	С. Богун	1.00
М. і А. Дикі	10.00	М. Бундза	2.00
Е. Борис	15.00	В. Вацик	10.00
Н. Закидальська	10.00	О. і О. Максимів	10.00
С. Климович	2.00	М. Селешко	10.00
Сюркало	2.00	І. Ганущак	2.00
В. Несторовський	2.00	І. Палка	2.00
Г. і М. Роївські	10.00	М. Сергійчук	2.00
М. Комарницька	2.00	В. Гайдай	5.00
Н Коваль	2.00	В. Бора	5.00
М. і К. Притули	2.00	Т. Гуменюк	5.00
Б. Шелест	5.00	О. і Ю. Карманін	15.00
К. Бігус	5.00	І. Яцик	5.00
Т. Федоренко	5.00	Г. і д-р О. Бойко	25.00
Родина Пінковських	15.00	о. Г. Цюпка	2.00
Т. Грай	2.00	о. Н. Хомин	5.00
С. Савчук	2.00	о. С. Хабурський	2.00
О. М. Косар	2.00	А. Мацко	10.00
М. і Б. Бігуси	20.00	В. Патер	10.00
К. Магаль	1.00	І. Гленкевич	10.00
М. Івасиків	20.00	Б. Домазар	10.00
В. Бойко	20.00	Т. Іленчук	5.00
О. Скоцень	5.00	Т. Опихачук	5.00
Ю. Темник	3.00	М. Зелик	5.00
Е. Кучер	2.00	І. Гончаровські	2.00
Х. Браср	5.00		

Разом 59 пожерт на суму: $424.00

Родині Покійних складаємо сердечне співчуття. Жертводавцям дуже дякуємо.

Дальші пожертви просимо ввічливо складати в Кооперативі ПЛАН або поштою на адресу:
PATRONAT N.T.SH., 768 Queen St. W.
Toronto 3, Ont. Canada

Українські бібліотекарі взяли участь у Конференції Американської Бібліотечної Асоціяції

Американська Бібліотечна Асоціяція, яка начислює 35 тисяч членів — професійних бібліотекарів ЗДА й Канади, відбула цьогорічну конференцію в Сан Франсіско, Каліфорнія. Конференція відбулася від 25 червня до 1-го липня в приміщеннях Сівік Сентер з участю 8 025 представників науково-дослідчих, університетських і публічних бібліотек обох країн.

З українців були присутні на нарадах конференції: д-р Богдан Винар (Дженесіо, Н. Й.), д-р Любомир Винар (Бовлінґ Грін, Огайо), д-р Юрій Годованець (Джонстовн, Па.), д-р Володимир Оренчук (Сан Хозе, Каліф.), мґр. Дмитро Штогрин (Урбана, Ілл.), мґр. Осип Кладко (Стенфорд, Каліф.), мґр. Петро Колесник (Урбана, Ілл.), мґр. Володимир Кульчицький (Квінс, Н. Й.), і мґр. Олег Кудрик (Блумінґтон, Інд.).

В рямцях конференції Слов'янська і Східньо-Европейська Секція відбула наради у приміщеннях Гувер Інституту при Стенфордському університеті. Нарадами проводив уступаючий голова Секції проф Б. Винар, який представив присутнім новобраних членів Управи Секції на 1967-68 — проф. Д. Штогрина, як містоголову (в каденції 1967-68) і голову (в каденції 1968-69) та мґр. Петра Гоя, як члена Управи. Головною точкою нарад Секції була доповідь д-ра В. С. Свораковського, заступника директора Гувер Інституту про архіви в Совєтському Союзі.

В часі конференції українські бібліотекарі відбули сходини, на яких обговорили ряд суттєвих питань, зв'язаних з діяльністю Товариства Українських Бібліотекарів Америки, з плянами організації бібліографічного Центру та з участю в недалекому Світовому Конґресі Української Вільної Науки. Після дискусії присутні винесли у виді пропозицій Головній Управі ТУБА такі рішення:

1 Поробити старання для урухомлення Бібліографічного Центру в Ню Йорку, де пороблено вже перші заходи. Якщо ж в силу різних обставин реалізація цього пляну не увінчається успіхом, тоді, ідучи назустріч новій пропозиції Головної Управи, доложити старань, щоб цей Центр зорганізувати при бібліотеці котрогось з університетів. При цьому вибрати таку високу школу, де є українські бібліотекарі, та де вже існує одна з більших українських колекцій. Ідеальною розв'язкою проблеми було б заснування Бібліографічного Центру при бібліотеці того університету, при якому буде створена Катедра Українознавства, якщо, очевидно, організація Катедри не затягнеться на довший час.

2. Члени ТУБА особливо зацікавлені підготовою і відбуттям Світового Конґресу Української Вільної Науки, в якому бажають взяти активну участь. У зв'язку з цим присутні звертаються з пропозицією до ініціятора скликання СКУВН Наукового Товариства ім. Шевченка запросити до участи в підготові й проведенні Конґресу укр. наукові установи у вільному світі, включно з ТУБА. Товариство зі своєї сторони повинно поробити всі підготовчі заходи, щоб взяти дійсно активну участь у цій величній імпрезі.

3. Головна Управа та провідні члени ТУБА повинні доложити всіх зусиль, щоб українські бібліотекарі ставали членами Американської Бібліотечної Асоціяції. головно її Слов'янської і Східньо-Европейської Секції, яка об'єднує під сучасну пору понад 500 спеціялістів Сходу Европи. З-поміж 200 українських бібліотекарів на жаль лише коло 15 є дійсними членами згаданої Секції, яка, до речі, являється в сьогоднішньому часі одною з найбільш впливових організацій в студіях слов'янського світу і в ньому української проблематики.

4. Провідні кола українських бібліотекарів разом з Головною Управою повинні радити й заохочувати членів ТУБА до систематичної праці над бібліографією якогонебудь питання україніки, в журналах, як „Український Історик", Укр. Квартальник, Визвольний Шлях і інші.

Всі ці постанови сходин українських бібліотекарів-учасників конференції Американської Бібліотечної Асоціяції в Сан Франсіско передали за посередництвом містоголови ТУБА Дм. Штогрином Головній Управі ТУБА під увагу.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СЕРЕДА, 13-го ВЕРЕСНЯ 1967 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Клюб Поступовий — 70 Відд. о год. 7-ій веч. в УНДомі, 96 Fleet St. Проситься обов'язково прибути на збори — І. Патуляк, предс., П. Костик, секр.

СУБОТА, 16-го ВЕРЕСНЯ 1967 р.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка — 372 Відд. о год. 8-ій веч. в Ігл Голл, 210 Черч вул. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Звичайні місячні збори чл. Б-ва св. Юрія — 239 Відд. від год. 3:30 до 4:30 в домі Укр. Ам. Горожан, при 847 N. Franklin. Д-р В. Галан, предс., М. Ковальчик, секр.

СПОРТ

УКРАЇНСЬКА СПОРТОВА ЦЕНТРАЛЯ АМЕРИКИ І КАНАДИ

ОБІЖНИК Ч. XIV.

СТАЛИЙ ФОНД ІМ. ПРОФ. ІВАНА КРАСНИКА

В дні 16 червня 1967 р. відійшов передчасно у Вічність Передовий Спортовий Діяч, Великий Приятель Молоді проф. Іван Красник. Із смертю цього Визначного Громадянина Українська Спортова Громада і вся Українська Спільнота понесла невіджаловану втрату. Щоби належно вшанувати його пам'ять Екзекутива Української Спортової Централі Америки і Канади рішила створити сталий фонд ім. проф. Івана Красника, із відсотків якого щороку закуповуватиметься нагороду (чашу) Ім. проф. Івана Красника та вручатиметься при нагоді Спортових Змагань УСЦАК змагунці чи змагунові за спортові осяги і найкращу спортову поставу. Черговість змагань на яких признаватиметься цю нагороду буде заздалегідь усталена Екзекутивою УСЦАКу.

Звертаємося до всіх Спортових Товариств, Організацій Молоді, Спортових Діячів та до Українських Громадян і Інституцій які доцінюють вагу спортового виховання української молоді в українських спортових товариствах під проводом Української Спортової Централі пересилати датки на цей фонд в довільній висоті на адресу касира УСЦАК-у:

Mr. M. Jaworsky
803 Nostrand Ave.
Brooklyn, 25, N. Y.

Згодом буде відкрите окреме конто в „Самопомочі", Ню Йорк де будуть здепоновані ці гроші.

ПОШТОВА МАРКА ПАМ'ЯТІ ПРОФ. ІВАНА КРАСНИКА

Українська Спортова Централя задумує випустити поштову марку із портретом проф. Івана Красника, та розіслати Українським Спортовим Товариствам та Організаціям Молоді до розпродажі.

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ

Взиваємо Українські Спортові Товариства вшанувати пам'ять проф. Івана Красника окремими святочними сходинами. Доповідь про Його життя і спортову діяльність. виготовлена про- Жарським, буде розіслана Жарським, буде переслана Українським Спортовим Товариствам і Організаціям Молоді.

Д-р Михайло Снігурович
голова
Інж. Мирослав Яворський
секретар

ОСЯГИ НАШИХ КЛЮБІВ

УАСТ „Леви", Шикаґо

Кінцева табеля весняного сезону Вищої Дивізії Шикаґівської Національної Футбольної Ліґи

1. Зелено-Білі	4	0	2	8:4	15: 9
2. **ЛЕВИ**	3	2	1	8:4	15:11
3. Кікерс	3	1	2	7:5	22:15
4. Орли	3	1	2	7:5	16:14
5. Норвжський Ск	2	2	2	6:6	19:23
6. Швабен	2	1	3	5:7	6: 9
7. Ганза	0	1	5	1:11	12:27
8. Олімпікс *	0	0	0	0: 0	0: 0

* Олімпікс були суспендовані. Вони будуть змагатися в осінньому сезоні.

Ворота для дружини „Левів" здобули у весняному сезоні: Бравн 5, Ґевара 4, Санчез 2, Сантаро, Освальд, Нога і Полюхович по одних.

Петро Головатий

Вступайте в члени УНСоюзу!

ТАРЗАН, Ч. 5870. Ідуть у джунґлі!

— „Тут близько є численні тубільчі села", — сказав Тарзан до д-ра Смита. — Хто-небудь може вас завести...

— Щодо мене то я прямую до внутрішніх джунґлів. Там живе мало племен...

— Це саме те, чого я хочу! — гукнув д-р Смит. Мавполюд дещо вагався, а тоді знизив плечима. — Дуже добре... Відходимо негайно!